

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Husitská teologická fakulta

Bakalářská práce

Vedoucí práce :
RNDr. Jana Leontovyčová CSc.

Autor :
Tomáš Kuča

Praha 2011

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Husitská teologická fakulta

Mentální anorexie v modelingu

Anorexia nervosa in modeling

Bakalářská práce

Vedoucí práce :
RNDr. Jana Leontovyčová CSc.

Autor :
Tomáš Kuča

Praha 2011

Anotace

Bakalářská práce „Mentální anorexie v modelingu“ pojednává ve své teoretické části o jedné z nejčastějších poruch příjmu potravy – Mentální anorexii, ve spojení se světem módy. Mapuje v první řadě onemocnění Mentální anorexií od jejího vzniku, po příčiny, průběh až po následky, v druhé řadě poukazuje na faktory ovlivňující strach z tloušťky a v závěru je věnována informacím o modelingu.

Praktická část je věnována především rozhovorům s modelkami i modely o jejich názorech a případných zkušenostech s onemocněním mentální anorexií. Dále rozhovoru s kontroverzním majitelem, obhajujícím anorexii v modelingu, mezinárodní modelingové agentury s největším počtem registrovaných modelek a modelů. Specifickým požadavkům módního světa na budoucí modelky a modely.

Annotation

Thesis "Anorexia in Modeling" discusses the theoretical part on one of the most common eating disorders - anorexia nervosa, in conjunction with the world of fashion. Map in the first disease anorexia nervosa since its inception, the causes, course and consequences for, the second row indicates the factors influencing the fear of becoming fat and the conclusion is devoted to information on modeling.

The practical part is devoted to interviews with models and models of their views and any experiences with the disease anorexia nervosa. Further interview with the controversial owner defending anorexia in the modeling of international modeling agency with the largest number of models registered. The specific requirements of the fashion world for future models and models

Klíčová slova

Mentální anorexie, PRO – ANA weby, modeling, módní svět

Keywords

Anorexia, pro - ana sites, modeling, fashion world

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato bakalářská práce byla umístěna v Ústřední knihovně UK a používána ke studijním účelům.

V Praze dne 11. dubna 2011

Tomáš Kuča

Poděkování

Na tomto místě bych moc rád poděkoval především RNDr. Janě Leontovyčové CSc. za vedení celé práce, veškerou její pomoc a cenné rady. Dále všem modelkám a modelům, kteří ochotně zodpověděli všechny mé otázky. Velké díky patří i Martinu Vaňkovi, majiteli jedné z nejznámější mezinárodní módní agentury. A samozřejmě všem, kteří mi dále pomohli.

OBSAH

ÚVOD	7
I. TEORETICKÁ ČÁST	8
1. PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY V ČELE S MENTÁLNÍ ANOREXIÍ	9
1.1. DEFINICE MENTÁLNÍ ANOREXIE	9
1.2. PŘÍČINY MENTÁLNÍ ANOREXIE	10
1.2.1 Sociální a kulturní faktory	10
1.2.2 Biologické faktory	11
1.2.3 Životní události	12
1.2.4 Rodinné a genetické faktory	13
1.2.5 Emocionální faktory	13
1.2.6 Osobnost	14
1.3. DIAGNOSTICKÁ KRITÉRIA	16
1.4. ZMĚNA STRAVOVACÍCH A POHYBOVÝCH NÁVYKŮ	17
1.5. PRŮBĚH A PROGNÓZA MENTÁLNÍ ANOREXIE.....	18
1.6. NÁSLEDKY MENTÁLNÍ ANOREXIE	19
1.7. ADOLESCENCE A MENTÁLNÍ ANOREXIE	20
2 FAKTORY POSILUJÍCÍ STRACH Z TLOUŠŤKY.....	22
2.1 IDEÁL KRÁSY	22
2.2 HEROINOVÝ IDEÁL	24
2.3 DOKONALÁ BARBIE	24
2.3.1 Historie Barbie	25
2.3.2 Tvář a čas	26
2.3.3 Barbie v číslech	27
2.3.4 Soumrak Barbie	27
2.3.5 Barbie a celebrity	28
2.3.6 Výročí ve velkém stylu	28
2.4 KULT VĚČNÉ KRÁSY : BOŽSKÁ MARYLIN MONROE	29
3 MODELINGOVÁ REVOLUCE : ANOREKTICKÁ MÓDNÍ IKONA TWIGGY .	30
3.1.1 The Face of 66	31
3.1.2 Neznámý svět drog a rock´n´rollu	32
3.1.3 Taková anglická holka	33
3.2 GIA MARIA CARAVAGGI	33

3.3	ISABELLE CAROVA	35
4	PRO - ANA BLOGY	36
4.1	Mentální anorexie dle autorů PRO - ANA blogů	37
4.2	PRO - ANA komunita	37
4.3	PRO – MIA blogy	38
5	MODELING	39
5.1	České supermodelky	40
5.2	Požadavky na modelky / modely	40
II.	PRAKTICKÁ ČÁST	42
6	DOTAZNÍKY PRO MODELKY / MODELKY	43
6.1	Dotazník pro majitele agentury	49
7	DONATELLA A ALLEGRA VERSACE: ANOREXIE JI POMALU ZABÍJÍ ..	51
8	DOPIS OD ANY	52
9	PRO – ANA BIBLE	54

Úvod:

Mentální anorexie je aktuální problém dnešního světa. Ze všech stran na dnešní ženy (ovšem i muže) útočí časopisy, filmy, slogany, fotografie, plakáty a výrobky, které nám nenápadně, ale i otevřeně říkají, že jen štíhlý člověk může být úspěšný, oblíbený a milovaný.

Ve světě módy je naprostou samozřejmostí, že jsou dívky hubené. Svět módy je krutý, v modelingu je obrovská rivalita a závist, která se může vystupňovat až v nenávist a touhu po ukončení kariéry druhých. Modelky se snaží být co nejdokonalejší, nejvíce se zalíbit módním návrhářům a agenturám pro které pracují. Světoznámí módní návrháři, často gayové, upřednostňují velmi štíhlé, vysoké, dlouhonohé dívky s chlapeckou postavou – s minimálně se dmoucími vnady na hrudníku a úzkými boky.

Mnoho dívek chce být oblíbených v kolektivu, chtějí najít svou velkou lásku či být úspěšné ve škole a snějí o kariéře modelky a pod tlakem dnešní doby jsou přesvědčeny o tom, že jen jako velmi štíhlým se jim to může podařit. A od myšlenky k činům je už jen kousek a proto začnou hubnout...

I. TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Definice mentální anorexie

Mentální anorexie patří společně s bulimií mezi takzvané poruchy příjmu potravy. Obě tyto poruchy si jsou velmi podobné, je pro ně příznačné intenzivní úsilí o dosažení štíhlosti spojené s omezováním energetického příjmu a zvyšováním energetického výdeje, strach z tloušťky a nadměrná pozornost věnovaná jídlu. Nemocní se neustále zabývají pouze tím jak vypadají, kolik váží a jak by mohli zhubnout ještě víc.

Snížení tělesné hmotnosti si nemocný způsobuje sám tím, že se vyhýbá více kalorickým jídlům, nadměrně cvičí či užívá projímadla a jiné prostředky na hubnutí. Problematickým kritériem je strach z tloušťky, který může být popírán nebo zaměňován za snahu jíst zdravě. Tento strach je samozřejmě spojen i se zkreslenou představou o vlastním těle, intenzivní strach ze ztloustnutí přetrvává i v době, kdy už je pacientka velmi vyhublá.

Problematika mentální anorexie je velmi složitá, neboť je závislá na společenských i kulturních vlivech. Tenká hranice mezi normou a patologií ji staví na pomezí psychiatrie, nutričního lékařství, psychologie, sociologie a dalších oborů. Podle Macka (1999) výzkumy ukazují, že poruchy příjmu potravy ohrožují v České republice asi 1 - 6 % populace dívek a mladých žen. V epidemiologické studii bylo zjištěno, že 76, 5 % dívek a 35, 4 % chlapců nebylo spokojeno se svým tělem. U dívek znamená tato nespokojenost především touhu být štíhlejší. Asi 74 % respondentek projevilo narušený postoj k jídlu a ke svému tělu. To podle autora odpovídá výsledkům srovnatelných zahraničních výzkumů.

Definice:

Podle Navrátilové (2000, s. 154) je mentální anorexie *„charakterizována ubýváním hmotnosti, které je úmyslně vyvoláno a udržováno. Je přítomna specifická patologie – obava z tloušťky. Tato obava má charakter ovládací až nutkavé myšlenky. Pacientky samy usilují o nízkou hmotnost. Nízké hmotnosti dosahují různými způsoby, tj. buď nejčastěji hladověním (restriktivní typ), nebo přejídáním a následným vypuzováním (vyprovokované zvracení, zneužívání laxativ, diuretik, klyzmat).“*

Krch (1999, s. 15) definuje mentální anorexii jako *„poruchu charakteristickou zejména úmyslným snižováním tělesné hmotnosti... anorektičtí pacienti neodmítají jíst proto, že by neměli chuť, ale proto, že nechtějí jíst.“*

Hort a kol. (2000) říká, že pro mentální anorexii je charakteristické omezování potravy,

které je vědomé a cílené a s tím je spojeno následující hubnutí. Následují podstatné tělesné změny, které vyplývají z dlouhodobé podvýživy a případného zneužívání laxativ, diuretik a anorektik. Tento stav může být také doprovázen zvracením.

Podle Leibolda (1995) používají postižení potravu jako omamný prostředek tím, že ji přijímají v nadměrném nebo nedostatečném množství. Toto chování nemohou kontrolovat rozumem ani vůlí.

Porucha může probíhat jako jedna epizoda s úplnou remisí nebo chronicitou, ale může se také opakovat ve formě epizod po mnoho let. Obě tyto možnosti mohou vést ke smrti (vyhladovění, sebevražda) (Smolík, 1996).

1.2 Příčiny mentální anorexie

Kontrolované studie na širším vzorku pacientů dle Krcha (2005) nepotvrdily obecnou platnost žádného z dosud známých výkladových modelů etiologie mentální anorexie.

Většinou panuje shoda v tom, že kromě redukčních diet neexistuje žádný specifický faktor nebo jednoznačná příčina, která by byla společná pro většinu nemocných a vysvětlovala jejich potíže. Téměř ve všech případech se jedná o soubor vlivů různých sociokulturních a rodinných faktorů, nepříznivých životních událostí, osobnostních rysů či vývojových a biologických faktorů. Hovoří se tak o biopsychosociální podmíněnosti poruch příjmu potravy, což se stává obecně přijímaným standardem pro popis, interpretaci a terapii mentální anorexie. Řadíme sem biologické faktory, životní události, rodinné a genetické faktory, emocionální faktory, osobnost, závislost na psychoaktivních látkách a samozřejmě také sociální a kulturní faktory.

1.2.1 Sociální a kulturní faktory

Podle Navrátilové (2000) je společensky preferovaná štíhlost, která s symbolem krásy a úspěchu.

Smolík (1996) zdůrazňuje význam úspěchu v dnešní společnosti a s tím nezbytně spojené štíhlosti, mladistvého vzhledu, síly a schopností.

Krch (2002) zdůrazňuje také tlak médií na představy a životní vzory současného člověka a jednostranné vykreslování určitých typů (kladní hrdinové a úspěšní lidé jsou štíhlí, příliš se mluví

o tom, kdo jak vypadá, média ovlivňují životy lidí...). Zmiňuje také jednostranné spojování vyhublosti se zdravím a skandalizaci obezity, přílišný důraz na konformitu, fyzický výkon, sebekontrolu, orientaci na vnější vzhled či diety a zdravou výživu.

Dle Smolíka (1996) se, mentální anorexie vyskytuje převážně v rodinách ze středních a vyšších společenských vrstev, předpokládá se tedy, že tato porucha znamená karikaturu jejich hodnot, kdy se zdůrazňuje význam úspěchu a s tím nezbytně spojené štíhlosti, mladistvého vzhledu, síly a schopností. Svou roli zde sehrály také známé osobnosti, jako Andrey Hepburnová či Alžběta Rakouská, známá jako Sisi, o modelkách nemluvě. Protože nadváha, redukční diety, módní vlivy a poruchy příjmu potravy spolu souvisí, jsou dnes i silnější dívky z nižších společenských vrstev vystaveny stejnému riziku jako jejich vrstevnice (Krch, 2002).

Navrátilová aj. (2000) říká, že se anorektické dívky vyhubnutím udržují v prepubertální fázi a toto chování má za následek nevědomou úlevu od tlaku sexuality a od konfliktů v sexuální sféře.

Podle Smolíka (1996) je hladovění interpretováno jako odmítání těhotenství, amenorea někdy bývá vykládána jako symbolická manifestace přání být těhotná. Nověji je jako příčina viděno zhoršení vztahu s matkou a neschopnost odpoutat se. Rodinní terapeuti také vykládají mentální anorexii jako výsledek dysfunkce rodinných interakcí. Stejně faktory udává Navrátilová aj. (2000), která problém vidí navíc také v samotném procesu dospívání, v dosažení dospělosti a sexuální zralosti. Obraz mentální anorexie bývá také u dívek, v jejichž rodinách se často hovoří o dietách a tělesných proporcích. Přistupují také důsledky stresů v rodině a setrvačnost stereotypů v přijímání potravy, které je velmi těžké měnit.

Leibold (1995) upozorňuje také na hojnou nabídku potravin, která sama o sobě umožňuje odmítání jejího příjmu, protože ten komu nebyla možnost, aby dostatečně pokryl potřebu jídla nutnou pro přežití, o své přežití bojuje a nebude se vzdávat dosažitelné potravy. Toto množství teorií ukazuje na původ poruchy.

1.2.2 Biologické faktory

V následujících kapitolách týkajících se příčin mentální anorexie vycházím z poznatků F.D. Krcha (2002, 2005) z důvodu nejucelenějšího přístupu k dané problematice. Jedním z nejvýznamnějších rizikových faktorů je ženské pohlaví, které zvyšuje riziko mentální anorexie desetkrát. Proporce ženského těla hraje tradičně důležitější roli ve společnosti než

tělo mužské. K nejdůležitějším tělesným a psychickým změnám, které mohou být důležité z hlediska onemocnění mentální anorexií, dochází v průběhu puberty a adolescence. Růst těla je spojen se zvyšující se tělesnou hmotností a přibýváním tukových zásob. V kontextu společenského ideálu může pro mnoho dívek tento nárůst hmotnosti představovat hrozbu. Také pokud dívka začne dospívat dříve než většina jejích spolužáků, může být ohroženější poruchami příjmu potravy. Tyto dívky bývají menší a silnější než vrstevnice a jsou častěji nespokojené se svou hmotností.

Dalším rizikovým faktorem je tělesná hmotnost. Většina dívek není spokojena s tím, jak vypadá, snaží se tedy držet dietu a má strach, aby se nepřejídala. Dívky, které mají sklony být silnější nebo žijí v prostředí, kde je vzhled a jídlo na vysoké příděle zájmu, mají ke strachu o důvod více. Jsou to dívky, které sportují, tančí či dělají modelku.

Výraznou roli při vzniku a rozvoji mentální anorexie hraje zejména distribuce tělesného tuku – u žen, u kterých je tuk nejvíce uložen na bocích, stehnech a hýždích, je také vyšší riziko této poruchy příjmu potravy.

Typickým obdobím vzniku mentální anorexie je puberta a určitá zprostředkující role při rozvoji mentální anorexie je připisována i negativním emocím, jako jsou podrážděnost či labilita nálady, které mohou doprovázet hormonální změny v tomto období.

Nyní vzrůstá uvědomování si sebe sama a přemýšlení o sobě.

Podle Langmeiera, Krejčířové a kol. (1998) dochází k novému zařazení jedince, které se odráží v novém očekávání společnosti i v měnícím se pojetí vlastní role a nově reflektovaného sebepojetí. Z velké míry je toto sebepojetí zaměřeno interpersonálně – dospívající se srovnává s ostatními. V tomto období velkých tělesných změn je častý výskyt strachu z dalšího zvyšování hmotnosti a tím i vyšší výskyt mentální anorexie. Zvýšená kontrola měnícího se těla může souviset se zvýšenou potřebou kontrolovat měnící se sociální kontext.

S dospíváním je také spojena separace od rodiny, snaha prosadit se a být samostatným jedincem. Toto může také vést k narušení přiměřených jídelních zvyklostí. Pubertu a dospívání lze považovat za období, ve kterém se kumuluje velké množství rizikových faktorů, což může být spojeno s mimořádným stresem.

1.2.3 Životní události

Různé situace v životě bývají považovány za spouštěče mentální anorexie. Nejčastěji jsou zmiňovány nárazky na tělesný vzhled (nárazky na tloušťku nebo nutnost zhubnout), sexuální nebo jiné konflikty, významná životní změna, osobní neúspěch nebo nemoc a problémy v rodině nebo odloučení od ní. Jako

významná stresující událost někdy bývá udávána také první menstruace. Nejčastějšími problémy bývají konflikty vrstevníky či odmítnutí vrstevníky a problémy s rodiči nebo konflikty mezi rodiči. Dále také těhotenství a sexuální zneužití.

1.2.4 Rodinné a genetické faktory

Ve většině studií se pohybuje výskyt mentální anorexie mezi sourozenci pacientů v rozmezí 3 až 10 %. Mezi matkami anorektiček se mohou poruchy příjmu potravy či ohrožující jídelní postoje a chování vyskytnout i častěji. „Anorektické“ matky jsou popisovány jako hyperprotektivní, obětavé a dominantní, bylo také poukazováno na přílišnou závislost matky a dítěte.

Rodina anorektického dítěte vykazuje znaky jako složitost přehnaně blízkých vztahů, kde blízkost a loajalita jsou ceněny více než samostatnost a seberealizace, rodina má tendence vyhýbat se konfliktům a tyto konflikty není schopná řešit. Velká citlivost k potřebám ostatních členů rodiny vede k nadměrné ochraně, proto i anorektické dítě cítí potřebu rodinu chránit (nemoc dítěte jako by ji chránila před jejím rozpadnutím).

Rodina má také pevně stanovené vztahy a těžce se přizpůsobuje měnícím se potřebám dospívajícího dítěte.

Podle Navrátilové aj. (2000) je interakce v rodinách, kde se vyskytuje mentální anorexie, často dysfunkční, zejména se zde objevuje vyhýbání se rozhovorům o sexualitě a také neschopnost odpoutat se od matky. Mezi rodiči a dcerou dochází ještě před vypuknutím nemoci k bouřlivým výměnám názorů a střetům. Obraz mentální anorexie bývá často také u dívek, v jejichž rodinách je kladen velký důraz na fyzické tvary postavy. Zprvu dobře míněné snahy pacientky o snížení příjmu potravy tak mohou časem vyústit až do stavů vyhublosti s amenoreou.

1.2.5 Emocionální faktory

U dívek, které trpí mentální anorexií, se často vyskytují depresivní a úzkostné příznaky, které jsou většinou spojeny s obavami o postavu a tělesnou hmotnost. Symptomy deprese bývají vysvětlovány jako důsledek různých zdravotních, psychických a sociálních problémů spojených s příznaky mentální anorexie, jako je malnutrice, nepřiměřená sebekontrola nebo naopak neschopnost se neustále kontrolovat. U anorektiček byly navíc zjištěny společně depresivní a obsedantně - kompulzivní příznaky. Smolík (1996, s. 265)

definuje obsedantní chování jako „*nápady, představy, impulzy, činy nebo rituály, které se opakovaně vtírají do myslí postiženého jedince ve stereotypní podobě. Jediněc rozpoznává, že je jeho chování nesmyslné nebo neúčinné a opakovaně se mu snaží čelit. Téměř vždy je provázeno úzkostí. Pokud se mu pokouší vzdorovat, úzkost se zvyšuje*“.

Například Krch (2002) zmiňuje potřebu úzkostné sebekontroly, která se přenáší z jídla i na další oblasti života. Patří sem potřeba mít všechno srovnané - pacientky nutkavě myjí nádoby, uklízí, rovnají věci, krmí zvířata a podobně.

Také negativní nálada, která u anorektiček souvisí s nízkým energetickým příjmem, může být jedním z faktorů vyvolávajících cyklus přejídání a pročišťování. Významnými spouštěcími faktory jsou také negativní sebehodnocení, pocity inefektivity, depresivní nálada a nedůvěra ve vlastní pocity.

1.2.6 Osobnost

Podle Horta aj. (2000) bývají dívky postižené mentální anorexií často nápadně přizpůsobivé, s perfekcionistickými rysy, ctižádostivé, s nadprůměrnou inteligencí a se studijními ambicemi. Přesto však podle Navrátilové aj. (2000) nemají zájem pochopit podstatu své nemoci a nutnost léčby.

Krch (2005) dodává, že anorektické dívky dodržují společenské normy a rodičovské hodnoty, avšak postrádají fantazii, vynalézavost a nezávislou vůli. Mají negativní sebehodnocení, obavy z přizpůsobení se novým podmínkám dospělosti, nejasným vztahům a cílům. Podle Strobera (In Krch, 2005)

anorektičky více kontrolují své chování, více si uvědomují společenské normy, více vyjadřují pochybnosti o sobě, jsou méně asertivní a více inhibované v interpersonálních vztazích a jejich temperament je popisován jako „vyhýbající se“. Mají obavy z toho být spontánní, nerady riskují a zažívají něco nového.

Sebekontrola a anorektická vyhublost je interpretována jako projev adolescentní soutěživosti, orientace na výkon egocentrismu, neboť některé anorektičky považují svou poruchu jako odznak hrdosti a mají strach hlavně z toho, že nebudou „nešťhlejší“ ženou v jakékoliv společnosti. Je tedy všeobecně známé, že některé osobnostní rysy a psychologické charakteristiky zvyšují riziko mentální anorexie. Některé z nich, jako perfekcionismus nebo obsedantní rysy snadno zapadají do logiky tohoto onemocnění, které jim dává konkrétní prostor a výraz ve vztahu k tělesnému schématu, jídlu nebo sebekontrolě. Naopak emoční labilita, strach z dospívání

či nedůvěra v sama sebe a své vnitřní pocity odpovídají problémům a převažujícím postojům a chování adolescentů. Některé z těchto osobnostních rysů často odezní společně s návratem k normální váze a zdravému jídelnímu chování, jiné mohou dlouhodobě přetrvávat.

1.3 Diagnostická kritéria

Pro komplexní uchopení mentální anorexie nám mohou pomoci diagnostická kritéria.

Mezi diagnostická kritéria mentální anorexie podle Navrátilové aj. (2000) patří:

A. Úbytek hmotnosti vedoucí k tělesné hmotnosti nižší nejméně o 15 % oproti

normální nebo očekávané hmotnosti pro určitý věk nebo výšku

B. Ztráta hmotnosti zapříčiněná vyhýbání se jídlům, po kterých se tloustne

C. Vnímání sebe sama jako příliš tlusté s obavou z dalšího tloustnutí

D. Rozsáhlá endokrinní porucha zahrnující hypothalamo – hypofyzo - gonadální osu.

Se strachem z tloušťky úzce souvisí narušené vnímání vlastního těla a popírání závažnosti nízké tělesné hmotnosti, kdy strach a výběrovost vnímání způsobují, že předmět strachu (tloušťka, tělesné proporce, růst hmotnosti) se přeceňuje a že to, co není v souladu s přesvědčením nemocného, je naopak podceňováno (vyhublost, nepřiměřené chování) (Krch, 2005).

Charakteristické pro toto onemocnění je, že pacientky se údajně cítí velmi dobře, i přes ztrátu tělesné hmotnosti a hubnutí. Cíleně odmítají normální stravu, zatímco jiné chorobné symptomy chybějí. Ze začátku nemocná nechce, později není schopna přijímat potravu, dochází tedy k poklesu tělesné hmotnosti, především k úbytku svalové tkáně.

Zajímavá je také vynalézavost metod, které nemocné používají k tomu, aby nenabíraly na hmotnosti, jako například zatajování a klamání ohledně příjmu potravy, pseudospolupráce s rodiči či lékařem, autoindukované zvracení či používání laxativ či diuretik. Konstantně je přítomna amenorea.

Mentální anorexie je zpočátku provázena subjektivním pocitem dobrého zdravotního stavu a dostatkem energie, postupně však dochází k významnému úbytku tělesné hmotnosti, sekundárním infekcím a dokonce až k smrti vyhladověním (Navrátilová aj., 2000).

1.4 Změna stravovacích a pohybových návyků

Onemocnění začíná nejčastěji v době puberty nebo v adolescenci, například poté, co se objeví sekundární pohlavní znaky (růst prsů a podobně), kdy dívka dojde k názoru, že je příliš tlustá a začne držet dietu.

Podle Smolíka (1996) znamená manipulace s jídlem snahu udržet stav nezralosti a vyhnout se sexuálním vztahům.

Jak říká Bröhmová (1999), sexualita se v jejich životě téměř nevyskytuje, netouží po ní, často z ní mají dokonce strach.

Spouštěčem onemocnění může být nevhodný výrok okolí týkajícího se vzhledu nebo stres, jako například rozvod rodičů, šikana či úmrtí blízké osoby.

Dietní opatření se stávají stále drastičtějšími, dívka jí méně, zpočátku se vyhýbá sladkostem, postupně ale omezuje i další jídla. Nejprve mizí jídla, která jsou považována za energeticky vydatná nebo „nezdravá“, tedy sladkosti a tučná jídla. Zákaz je poté rozšiřován na další jídla (Krch, 2002). Mentální anorektičky neobědvají, vyhýbají se většinou teplým jídlům, vylučují ze stravy cukry a tuky, nakupují výhradně výrobky označené „light“ (Navrátilová aj. 2000). Ze začátku mohou být změny ve stravování způsobeny zájmem o zdravou výživu, oblíbené je zejména vegetariánství a makrobiotika (Hort aj., 2000).

Mění se také jídelní režim, pod různými záminkami mizí hlavní jídla, nemocní si neberou nic, co by bylo „navíc“, mimo určený jídelníček. Změny ve stravování jsou dodržovány se stále větší důsledností, na jídlo náhle není čas, přibývá výmluv a podvodů kolem jídla. Při jídle se srovnávají s ostatními, trvají na tom, aby měly na talíři nejméně jídla. Ve velké míře žvýkají žvýkačky a kouří. Mění se také jídelní tempo – dívky jedí velmi pomalu, obřadně, dlouho si jídlo prohlíží, potraviny krájí na miniaturní kousky. Trvají na tom, že si jídlo musí vychutnat, což v praxi znamená, že jeden bílý jogurt jim vydrží na dvacet minut.

Mění se jejich chuť, například hodně solí, pijí kávu a často se jim po něčem udělá špatně. Vyhýbají s jídlu ve společnosti, připravují si pro sebe jiný, méně vydatný pokrm. Při jídle mohou působit strnule až vyděšeně. Snadno se cítí přejedené a neustále mluví o tom, jak obrovské množství jídla snědly.

Pohybová aktivita nemocných mentální anorexií často vzrůstá, neustále někde pobíhají, mají potřebu neustálého pohybu, chtějí „dát si do těla“, zpotit se. Nejsou výjimkou několikahodinové posilování či uběhnuté desítky kilometrů, to vše v neprodyšném oblečení. Neumí se uvolnit a jen tak sedět, ztrácí schopnost soustředit se na učení. Příliš se zabývají svou postavou a hmotností, neustále se váží, sledují se v zrcadle (Krch, 2002).

Jinak vyvíjejí celkem běžnou denní aktivitu, studují či pracují dlouho bez výraznějších projevů změny tělesného stavu postupně se však u nich prohlubuje celková sešlost a vyvíjí se amenorea (Navrátilová aj., 2000).

1.5 Průběh a prognóza mentální anorexie

Jak uvádí Smolík (1996), rozmezí vzniku poruchy příjmu potravy je 14 – 18 let, mentální anorexie začíná nejčastěji ve věku 17 let, jen vzácně po čtyřicátém roce. Typicky začíná porucha u osob s normální váhou nebo u mírně až středně obézních, kdy přichází dieta, podporovaná přáteli, trenéry, učiteli a dalšími lidmi v okolí. Jedinec je oceňován za hubnutí a pokračuje dál a dál, aby získal uznání. Mladiství bývají často přiváděni rodiči, kteří se začali obávat velkého úbytku váhy nebo zvláštního chování v souvislosti s jídlem. Časté je podivné zacházení s jídlem, jeho shromažďování, někdy spojené s krádežemi, někdy se střídají epizody „žravosti“ s konzumací velkého množství jídla a zvracení. Toto chování doprovází běžně obsedantně – kompulzivní rysy, úzkostné a depresivní stavy a snížený zájem o sexuální život. Podle většiny údajů se asi 40 % pacientů uzdraví úplně, 30 % se zlepší, přibližně 20 % zůstává nezlepšeno nebo se zhoršuje a 2-5 % chronických případů končí sebevraždou. Ke smrti v důsledku vyhladovění dochází u nemocných asi v 5 až 6 % případů (po 50 až 70 dnech končí smrtí hladovění u pacienta, který nebyl předtím obézní). Získání přesných čísel o mortalitě nemocných je ovšem velmi složité. Pacientky s mentální anorexií se dožívají průměrného věku asi 33 let, v tomto věku umírá až 20 % nemocných. Velká část pacientek spáchá sebevraždu (Navrátilová aj., 2000).

1.6 Následky mentální anorexie

Podle Bröhmové (1999) jsou příznaky mentální anorexie typickými příznaky podvýživy, kdy se celý organismus přepne na „úsporný program“ – látková přeměna se zpomalí, tep, krevní tlak a tělesná teplota se sníží, následkem toho se dostaví únava, zimouřivost a zácpa. Psychické schopnosti se zhorší, imunitní systém je oslaben a hůře odolává infekcím. Zdravotní problémy se podobají obtížím vyvolaným hladověním a při návratu k běžné zdravé stravě a tělesné hmotnosti vymizí. Důležité rozdíly vznikají podle toho, jaké základní složky těla postrádá – obvykle je výrazně snížen příjem kalorií ze sacharidů a tuků, zatímco příjem bílkovin a vitamínů může být dostatečný (Krch, 2005).

Mentální anorexie je závažné onemocnění. Podle Krcha (2002) diety, hladovění, ale i zvracení a užívání různých prostředků „na zhubnutí“ způsobují řadu problémů, které mohou vážně ohrozit zdraví a kvalitu života. Velice nebezpečné jsou hlavně zdravotní důsledky nedostatečné výživy a hladovění, mezi které patří především zvýšená citlivost na chlad a nebezpečí podchlazení – neboli porucha termoregulace, která souvisí s vymizením tukové tkáně. S narušenou termoregulací může také souviset i výskyt lanuga, což je atypické ochlupení objevující se převážně na zádech v zimních měsících (Navrátilová aj.,2000). Dále můžeme jmenovat praskající pleť, lámání a vypadávání vlasů, zpomalení funkce střev (zácpa), chudokrevnost, pomalý pulz, nízký krevní tlak a omdlávání. Nebezpečím je také zvýšená hladina cholesterolu v krvi, celková únavnost a svalová slabost, nepravidelná menstruace či její vymizení, snížení činnosti pohlavního systému. Srdeční potíže se vyskytují téměř u 90 % anorektiček. Nedostatek živin poškozuje játra, mohou se objevit poruchy funkce ledvin, odvápnění kostí, slabý močový měchýř či nevolnosti spojené se zmenšením žaludku. Logickým vyústěním je oslabení celkové obranyschopnosti organismu. U některých nemocných se vyskytují také poruchy vědomí, závratě, mdloby. U mladých dívek se obvykle zpozdí puberta a zpomalí růst. Navrátilová uvádí také postižení dutiny ústní, především u dospívajících dívek, vlivem sníženého přísunu vápníku. Zvýšená kazivost zubů společně s paradentózou souvisí s nedostatkem vitamínů a častým zvracením. U déletrvající mentální anorexie může dojít k atrofii chuťových kanálků a následnou poruchou chuti. Zdravotní následky jsou samozřejmě velmi nebezpečné, ovšem musíme brát v potaz i psychické a společenské důsledky.

Krch (2002) zmiňuje na prvním místě náladu, která je závislá na tělesné hmotnosti a stupni sebekontroly. Zpočátku bývají anorektičky velmi aktivní a živé. Ovšem postupnou vychrtlostí jejich nálada klesá, je depresivní a podrážděná. Stejná situace nastává i tehdy, když je nemocná nucena jíst. Mentální anorexie narušuje psychickou pohodu, osobní i společenský život

nemocného. Přibývá úzkostných prožitků a nejistota, i malé problémy se mohou stát neřešitelnými. Také vzrůstá potřeba sebekontroly, která se přenáší z jídla i na jiné oblasti běžného života. Potřeba mít všechno srovnané, kdy si anorektické dívky začínají rovnat svoje věci, mají potřebu nutkavě uklízet, může být spojena i se zvýšenou aktivitou. Dochází ke zvyšování vnitřního napětí, nemocné dívky často nutkavě uklízejí, myjí nádobí, starají se domácí zvířata a podobně, vykrmují je a podobně. V myšlenkách se stále zabývají jídlem, stoupá chuť přejídat se a chuť na sladké, nebo naopak chuť k jídlu úplně mizí. Prožitky spojené s jídlem, jako pocit přejedení, plnosti, nechutenství, mohou být přehnaně dramatické. Nemocní se přestávají orientovat ve svých vnitřních pocitech, zejména pokud se týkají jídla. Pocity hladu, sytosti nebo chuti ztrácejí svůj význam. Také se zhoršuje pozornost, pracovní tempo a pohotovost chápat složitější problémy. Zhoršuje se tak celková intelektová výkonnost. Posiluje se celková závislost nemocného na jeho okolí. Některé anorektičky se adaptují na roli nemocného, chronického pacienta nebo duševně nemocného. Zájem o okolí klesá a vzrůstá egocentrismus a vztahovačnost. Klesá také zájem o sex a o vše, co se přímo netýká jídla. Snižuje se četnost společenských kontaktů a přibývá konfliktů s okolím. Zdrojem nedorozumění a sociálních problémů je skutečnost, že se vyhýbají jídlu. Jejich hubená postava vzbuzuje u okolí zájem a obavy o jejich zdraví a život. Proto jim okolí často nadměrně ustupuje a má tendenci jednat s nimi jako s malými dětmi, často je nutí do jídla. Vyhýbání se jídlu má bezprostřední vliv na jejich společenský život, neboť se tak vyhýbají i společenským událostem, které jsou s jídlem spojeny. Pokud se jim daří hubnout, jejich nálada stoupá a naopak. Jak říká Leibold (1995), v nápadném protikladu k zanedbávání vlastních tělesných potřeb se u anorektiček vyskytuje přehnaná starostlivost o blaho druhých. Tento typický syndrom se vysvětluje různými motivy. Může tak být následován vzor přehnaně starostlivé matky, kdy se tímto chováním mohou oslabovat vlastní obavy, které jsou tímto způsobem převedeny na jinou osobu, a zároveň toto chování může znamenat obranu proti tomuto rodičovskému chování, aniž by tak docházelo k přímým konfliktům s ní. Kromě toho toto chování může pomáhat anorektičkám vydržet svou chorobnou závislost, aniž by podlehli pudu sebezáchovy či myšlenkami, které se neustále pohybují mezi jídlem, hladem a vzpíráním se jídlu. Tím, že nutí k jídlu ostatní, odvádí svou pozornost od vlastních potřeb a cítí se opět nad věcí. Následné zdráhání se okolí, které se brání jeho nátlaku, je možné využít k ospravedlnění svého vlastního postoje k jídlu, podle hesla:“ Vy sami chcete být štíhlí, proč bych já sama nemohla určovat, kolik toho sním“. Samozřejmě, že tento argument je falešný, protože množství potravy je sníženo přespříliš. Tyto úvahy u anorektických pacientů ovšem neobstojí.

1.7 Adolescence a mentální anorexie

Mentální anorexie začíná nejčastěji ve věku 13 až 20 let. To znamená v období puberty a v období adolescence, která zahrnuje dobu od 15 do 20 – 22 let. Jde tedy o poruchu dospívání, kdy na počátku onemocnění má většina z anorektických pacientů normální hmotnost. Mentální anorexie se pak rozvíjí pomalu a nenápadně, kdy nemocný místo aby přizpůsoboval příjem potravy svému životu, stále více přizpůsobuje svůj život nevhodným stravovacím návykům (Krch, 2005).

Důležitým úkolem adolescence je přijetí vlastního těla, jeho fyzických změn, včetně pohlavní zralosti a pohlavní role. Negativní postoj k vlastnímu tělu a narušený postoj k jídlu úzce souvisí se sebehodnocením adolescentů. Pro adolescenty je typické, že vlastní hodnotu zjišťují prostřednictvím zpětné vazby z okolí. Proto jsou velmi citliví na dodržování norem své vrstevnické skupiny, která adolescentům dodává pocit vlastní hodnoty. Celková nespokojenost, stres a dokonce také nuda mohou vést k nadměrné kontrole a restrikci v oblasti jídla (Macek, 2003).

2. FAKTORY POSILUJÍCÍ STRACH Z TLOUŠŤKY

Mentální anorexie je považována za kulturně podmíněný syndrom, což znamená, že porucha nemůže být pochopena mimo svůj specifický kulturní vzorec. Poruchy příjmu potravy se neustále vyvíjejí, čímž je nesporná jejich kulturní a sociální podmíněnost. Významný je vliv médií, sociální hodnota těla a vzhledu, zdravotní, sociální a kulturní význam jídla, měnící se životní styl, role a postavení ženy ve společnosti, zvýšená sociální úzkost, soutěživost, sklon k extrémním postojům, způsob trávení volného času, úpadek jídelní kultury a podobně (Krch, 2005).

Jídlo a jeho příjem ovlivňují vzhled osoby a stávají se tak významným činitelem v procesu začleňování jedince do jeho sociokulturního prostředí, přičemž může způsobit masivní rozšíření poruch příjmu potravy a vyústit tak až v poruchy typu mentální anorexie (Smolík, 1996).

Symbolem krásy a úspěchu je tedy společensky preferovaná štíhlost. Na počátku onemocnění stojí často právě touha po úspěchu například v budoucím zaměstnání (touha stát se modelkou nebo jinak úspěšnou ženou) nebo po souladu v partnerském životě, kdy přetrvává představa o tom, že obezita – i domnělá – dívce kazí budoucí partnerský vztah (Navrátilová aj., 2000).

K těmto faktorům uvádí Krch (2002) také skandalizaci obezity – tedy jednostranné spojování nadváhy s leností, ošklivostí a zdravotními problémy, přílišný důraz na konformitu – lidé se nechtějí lišit a nízkou toleranci k různorodosti. Důležitou roli hraje to, jak člověk vypadá, co jí, jestli to je či není zdravé, tučné a samozřejmě také nevhodné stravovací návyky rodičů a sourozenců.

2.1 Ideál krásy

Přestože můžeme v současnosti pozorovat snahu upozorňovat veřejnost na rizika nezdravého životního stylu a prosazování zdravého životního stylu jako toho „nej“, stále na nás odevšad číhá mnoho pobídek k tomu, abychom vypadali jako modelky a modelové z prestižních časopisů či reklam.

Když se dnes procházíme nějakou galerií, zamýšlíme se nad tím, jak tlustě vypadají všechny ty ženy na obrazech. Někdy o nich hovoří jako o „rubensovských“ typech, podle vlámského malíře Petra Paula Rubense, jehož představa ženské krásy znamenala štědré proporce. Nějakých tři sta let poté byla vyzdvižována

Marylin Monroe, ale podle dnešních standardů vypadá i ona trochu „naducaná“. Když je „ideálem“ vychrtlost, dnes tak populární na módních přehlídkách a titulních stranách magazínů, skoro každá jiná vypadá tlustá. Kdo mohl rozhodnout, že superhubená znamená krásná? Zde máme co dělat

s nedosažitelným kulturním ideálem vypočítaným na to, abychom stále utráceli peníze a až do smrti se cítili nespokojeni. Cheesburgery na billboardech dráždí naše chuťové kalíšky a svádějí nás, abychom jedli, i když nemáme hlad. Šťastní lidé jedí, jedí a jedí v televizních reklamách, aby byli vzápětí vyměněni za hubené ženy vyzývající nás, abychom změnily barvu vlasů, užívaly jiný deodorant nebo zkusily nové pilulky na hubnutí – dávají nám najevo, že i my budeme šťastní, budeme-li štíhlí a budeme-li se řídit jejich radami. Odevšad jsme bombardováni sděleními, jak mají vypadat naše těla, co máme jíst a jak se máme cítit. Aby v dnešní době člověk, ale především mladá dívka milovala své tělo, se kterým se narodila, musí se dostat za často protichůdná sdělení médií, které na ni odmalička útočí (Dixonová, 1997).

Na možný vztah mezi výskytem mentální anorexie a sociálním tlakem na dodržování štíhlosti bylo poukázáno již v roce 1939. Módní ideál nepřímo ovlivňuje v největší míře snadno zranitelné adolescenty. Ti pak ve štíhlosti vidí cestu ke kráse a k úspěchu a sebekontrolu chybně spojují s kontrolou vlastní hmotnosti. Podle Garfinkela a Gaunera (In Krch, 1999) jsou ženy stále agresivněji konfrontovány se štíhlým ideálem ve sdělovacích prostředcích, ale i zobrazované modelky jsou stále hubenější. Stejně tak nepřiměřené a ohrožující jsou i metody, jak dosáhnout ideální váhy. V současném společenském klimatu jsou přerušení diet a mírná nadváha vnímány jako selhání a v mnoha případech vedou k sociální diskriminaci, izolaci a poklesu sebevědomí.

Garner (In Krch, 1999) uvádí, že jsou ženy obětmi tragického souboru norem fyzického vzezření, které je vystavily tlaku na dodržování diety tak, aby vyhověly společenským představám o štíhlosti. Narušený způsob vnímání tělesné váhy nebo tělesných proporcí se stává měřítkem sebehodnocení (Smolík, 1996). Významnou roli připisují hlavně vlivu reklamy a sdělovacích prostředků, které tvrdí, že je možné snadno bezpečně a dlouhodobě zhubnout, nebo si zvolit proporce těla stejně jako barvu vlasů. Jejich protagonisté jsou stále hubenější a stále větší pozornost je věnována různým dietním prostředkům. Komerční reklama je dnes ovládána prostředky na hubnutí, což je důvodem, proč některé ženské časopisy odmítají publikovat články o nebezpečnosti nebo neúčinnosti komerčních dietních prostředků.

Jak uvádí Bröhmová (1999), krása dnes již není darem přírody, ale produktem, který se dá koupit, něčím, k čemu se dá tvrdě dopracovat. Dívky dělají vše pro to, aby se přiblížily tomuto

umělému ideálu krásy – aby zhubly na nepřírozenou hmotnost a ztělesňují tak velice pochybný ideál, který je stejně umělý jako ideál panenky Barbie.

2.2 „Heroinový ideál“

Na začátku devadesátých let se na scéně objevily „waifs“. Je to anglické označení pro děti ulice. Čím více je modelka vyzáblá, plochá a bledá, tím více je „in“. Žádané jsou fotografie, na nichž modelky postávají v bezútěšných interiérech, často jen ve spodním prádle, v očích nepřítomný pohled bezmocného dítěte. Některé časopisy, a nejen časopisy, zašly s módními fotografiemi ještě mnohem dále a byl vytvořen takzvaný „heroin chic“ (heroinový ideál, heroinová elegance), veřejné flirtování s drogami. Dostal se do módy v polovině šedesátých let. Původně měl vzbudit napětí mezi maloobchodníky a spotřebiteli ve Spojených státech. Tento jev se ukázal jako vysoce ziskový, ale i smrtící pro všechny zúčastněné strany (Bröhmová, 1999). Toto je dokonalá ukázka toho, jak má móda vliv na společnost. A o co jde? Designéři líčí život supermodelek jako narkomanů na ulici. Tento trend líčí modelky jako neduživé a necitlivé. Vychrtlé modelky a vychrtlí modelové, s kruhy pod očima, s neupravenými vlasy a nepřítomným pohledem ve tváři. Působí, jako by byli po dvoutýdenním drogovém večírku. Tato móda se stala velice rychle oblíbenou mezi mladými lidmi. Přejímali jejich módu, zkoušeli experimentovat s drogami a samozřejmě rapidně hubli (Heroin Chic Essay, 2010). Nutno podotknout, že existuje také módní značka s názvem Heroin Chic. Dívky se jimi inspiroují nejen v módě, ale především ve vyhublosti. Snahu podobat se jim nijak nezastírají, naopak tyto fotografie nezdědka doprovázejí pochvalné komentáře.

2.3 Dokonalá Barbie

Je vždy upravená, vždy dokonale sladěná, oblečená podle posledních módních trendů. Má dokonalé tělo, krásný obličej, je prostě dokonalá...

Ovšem její nereálná dokonalost má i temné stránky, některé mladé slečny a ženy se chtějí natolik podobat této nereálné krásce, která je jejich idolem, že jsou ochotny podstoupit řadu plastických operací i držet drastické diety.

2.3.1 Historie Barbie

24. června 1952 potřeboval hamburgský časopis Bild - Zeitung něčím doplnit stránku, proto karikaturista Reinhard Beuthien (1911 - 1970) nakreslil humornou kresbu s dívkou Lilli, dlouhonohým stvořením s blondatým dlouhým ohonem. Měla to být jepice, jejíž život byl původně stanoven na jeden den, jenže ohlas u čtenářů byl takový, že se Lilli musela týden co týden vracet.

Z její oblíbenosti se zrodil nápad udělat ji jako trojrozměrnou panenku, kterou by dostávali jako dárek významní návštěvníci nakladatelství. Beuthien se rozhodl pro návrh Maxe Weissbrodta, pracujícího pro firmu v Neustadtu u Coburgu. Všechno začalo přímo revoluční inovací. Až do té doby všechny panenky seděly s roztaženými nohama. Protože Lilli měla neobyčejně dlouhé nohy a nosila krátké sukně, výrobci vyvinuli kyčelní kloub umožňující paralelní pohyb nohou. Dceřinná firma Greinner Hausser vylisovala plastové části a továrna na panenky Drei -M- Puppenfabrik Martha, Maar Lilli vyrobila. 12.8.1955 byla panenka oficiálně představena ve svém listu - v průhledném oválném obalu, stála na podstavci a v ruce držela miniaturní vydání obrázkového časopisu: Lilliino zvláštní vydání.

Panenka se vyráběla ve dvou velikostech, 18 a 29 cm.

Od samého začátku bylo součástí koncepce rozmanité módní oblečení. Lilli měla oslovit i děti, ale především byla určena dospělým. Na zavíracím špendlíku se dávala jako maskot do aut. Jako hračka pro děti byla však zavržena rodiči i obchodníky s hračkami pro svoji příliš sexy postavu, která se nehodila do prudérních 50. let. Doma tedy žádného výrazného úspěchu nedosáhla. V cizině ji ovšem brzy začali kopírovat, mimo jiné i v Hong Kongu. Nakonec Hausser / Drei M prodala práva na Lilli americké firmě Mattel.

Na počátku Barbie od Mattel stojí manželský pár Ruth a Elliot Handlerovi.

V polovině 40. let vlastnili Handlerovi firmu na výrobu dřevěných rámců na obrazy. Elliot a jeho obchodní partner vyráběli a Ruth měla na starosti prodej. Elliot začal z odřezků dřeva vyrábět malý nábytek pro panenky a to byl začátek jejich obchodu s hračkami. Bylo to v roce 1945, kdy Ruth a Elliot přizvali svého blízkého přítele Harolda Mattsona, aby spolu založili společnost vyrábějící nejznámější a nejúspěšnější panenku, která kdy byla. Svoji firmu nazvali MATTEL - složeninou jména MATTson a ELliot. Mattel se rozrostl z velmi prosperující malé firmy do obchodního gigantu. Ruth věděla, jak by měla její Barbie vypadat. S pomocí techniků a inženýrů z Mattelu

se narodila první Barbie. Ruth potom najala módní návrhářku Charlotte Johnson, aby vybavila šatník pro Barbie, jejíž jméno je podle dcery Handlerových.

V roce 1958 získala Barbie patent. Brzy na to vznikla také druhá postavička, přítel Barbie, kterého manželé Handlerovi pojmenovali podle jejich syna, Ken, který hraje neurčitou roli v životě Barbie.

V roce 1959 si Barbie našla cestu na přehlídku hraček v New Yorku, kde ale byla chladně přijata od obchodníků s hračkami. Přišlo jim příliš riskantní nakoupit a prodávat Barbie, protože byla úplně jiná než v té době oblíbené panenky – byla vyzývavá, sexy, in.

Ale po uvedení Barbie do obchodů byla veřejnost jiného názoru. V roce 1960 se změnila móda a objednávky do firmy Mattel se jen hrnuly. Během deseti let nakoupili lidé panenek Barbie za 500 miliónů dolarů. Barbie prošla za ty roky mnoha změnami a řídila se módními trendy jak v oblékání, tak i v úpravě vlasů a líčení. Je obrazem historie oblékání od doby, kdy byla uvedena na trh hraček.

Předlohou pro Barbie jako “nezletilých módní model” byli zrcadleny hvězdy tehdejších let, jako Marilyn Monroe, Rita Hayworth, a Elizabeth Taylor. Typické nasazení vysoce klenutého obočí, vyšpulené červené rty, drzý ohon s kudrnatou třeskou a upejpavý boční pohled. Dokonce i její vzhled byl vysoce módní a Barbie byla vyráběna především v barvě bledě slonové kosti, měla dlouhé štíhlé nohy, úzký pas a boky. Barbie se později začala prodávat také jako bruneta nebo černovláska.

2.3.2 TVÁŘ A ČAS

r. 1959 - tvář č.1 - Vintage Barbie byla vyrobena z tuhého vinylu, oči, bez barevných duhovek, s pohledem do strany má pod výraznými plastickými víčky a vyklenutým obočím, kloubové napojení umožňuje pohyb hlavy a končetin. V tomto roce se prodalo na 300 000 kusů, jejichž nynější cena je odhadována na navěřitelných \$ 27450.

r. 1960 dostává Barbie jemnější vzhled, má decentnější oční linky, méně vyklenuté obočí, a v očích modré duhovky

r. 1964 vznikla mrkající Barbie, která má 3 světlé paruky a ve stejném roce vzniká první Barbie s ohýbacíma nohama

r. 1967 - tvář č.2 – Barbie s oválnou tváří se pyšní pravými řasami a dlouhými lesklými vlasy, vzniká také první rusovlasá verze, kterou Mattel nabídl ke slavné směnné transakci zdarma - novou za starou.

r. 1972 se zrodila Malibu Barbie s více přirozeným vzhledem

r. 1977 - tvář č.3 - Superstar Barbie s dlouhými pouze blondatými vlasy a širším úsměvem s odhalenými zuby

r. 1982 - 1983 dostává Barbie andělskou tvář

r. 1999 se objevila Barbie se zavřenými ústy, oči má výrazně menší a více odpovídají realitě

v r. 2000 se Barbie rapidně mění, má menší prsa, pupík a celkově přirozenější vzhled

2.3.3 Barbie v číslech

Barbie se prodává ve více než 70 světových zemích a má více než 108 podob a stejný počet zaměstnání. K dispozici má přes 1 milion módních doplňků, k jejichž výrobě je třeba na 100 lidí - projektantů, tvůrců vzorů, designérů, přičemž pouze na šaty bylo použito 105 milionů metrů látky, čímž se firma Mattel stává jedním z největších výrobců oděvů na světě. Přes 70 slavných návrhářů, má alespoň jednu Barbie. Celých 43 let byl Ken životním partnerem Barbie.

2.3.4 Soumrak Barbie

Podle návrhu je totiž panenka příliš krásná a vzbuzuje v mládeži pocit, že se jí musí vyrovnat. Proto ji chtějí zakázat v Západní Virginii. Stejný osud už ji potkal třeba v Saudské Arábii, kde se stala symbolem "dekandence a perveznosti Západu." Naštěstí mají malé muslimky náhradu – ideově nezávadnou a zcela zahalenou panenku jménem Fulla.

Barbie má ale ještě větší problém: přestává se kupovat. Jen za loňský se těchto panenek prodalo o dvacet procent méně, než rok předtím. Potýká se nejen s konkurenčními levnějšími panenkami, ale také videohrami.

2.3.5. Barbie a Celebrity

Firma Mattel, která Barbie vyrábí, si vyzkoušela i panenky v podobě celebrit. Mezi ztvárněnými byla Elizabeth Taylorová, Frank Sinatra, Rihanna, Madonna, ale třeba i německá kancléřka Angela Merkelová.

Barbie se objevila i jako tvář mnoha módních značek, šaty pro ni navrhovala ta nejslavnější jména světové módy: Yves Saint Laurent, Hubert Givenchy, Christian Dior, Coco Chanel nebo Karl Lagerfeld.

Vůbec nejdražší barbínou je výroční panenka, kterou Mattel oslavil její čtyřicetiny. Panna posázená 140 diamanty byla před nedávnem vydražena v přepočtu za 1,8 milionu korun.

2.3.6 Výročí ve velkém stylu

Za padesát let se po celém světě prodala asi jedna miliarda panenek, Mattel to oslavil spoustou akcí, mezi nejzajímavějšími byla módní přehlídka s nejlepšími světovými návrháři.

Ti představili v reálné velikosti nejslavnější modely, které kdy panenka oblékla.

Dárek si pro barbínu připravil i italský Fiat. Daruje panence speciální automobil - Fiat 500 s unikátní barvou i vnitřní úpravou. Na půlnoc se v Malibu chystá obrovská párty, pro kterou byl postavený dům přesně ve stylu panenky. Jen je v reálné velikosti, leží na 325 metrech čtverečních. Společnost Mattel také přijde s úplně novou Barbie, která bude vycházet ze vzoru roku 1959.

Kdyby se míry panenky přepočítaly na reálnou ženu měřila by 1,68 metru, obvod hrudi by měla 99 centimetrů, 53 centimetrů kolem pasu a 83 centimetrů přes boky.

2. 4 Kult věčné krásy: božská Marylin Monroe

Čím si vysvětlit její stálou popularitu a obdiv i dnes, téměř padesát let po její smrti? A proč právě ona? Spisovatel Anthony Summers se snaží ve své knize Bohyně - Tajné životy Marilyn Monroe mimo jiné odpovědět i na tuto otázku: „Byla ve správný čas na správném místě. Byla na tu dobu poměrně odvážná. Byla jedinečná!“

Marylin Monroe, vlastním jménem Norma Jeane Mortenson, se narodila 1. června 1926 v Los Angeles. Proslavila se zejména legendární sérií kalendářových aktů, které nafotila v roce 1945. Rok na to již podepisovala první smlouvu se studiem 20th Century Fox a byla přejmenována na Marilyn Monroe. Filmaři pak těžili především z jejích tělesných vnaďů. Stala se novým americkým sex-symbolem. Proti své vůli však byla navždy zaškatulkována do rolí prostoduchých plavovlásek. Tu nejpřesvědčivější zahrála v komedii Někdo to rád horké (1959). Marilyn Monroe byla třikrát vdaná. Po celý svůj život však poutala pozornost neuspořádaným životem, profesionálními problémy a milostnými avantýrami. Zemřela ve svém domě v Brentwoodu (Los Angeles) v noci ze 4. na 5. srpna 1962 za okolností, které nebyly dodnes zcela objasněny.

Padesátá léta ženám v oblasti módy moc nepřála. Ani v Americe ani v Evropě. Jen málo mužů se ohlédl za šedivým kostýmem či nevzhledným drdolem. K uvolnění a vyzdvihnutí ženské krásy dochází až v letech šedesátých. Ale to už Marilyn Monroe umírá. Ona však dokázala být nepřehlédnutelná už v předchozích desetiletích.

Současní filmaři se snaží ve svých snímcích různě napodobovat dobu slavné scény zvedajících se bílých šatů nad ventilační šachtou, kdy se je Marilyn snaží jakoby cudně stahovat dolů. Současné herečky a la Marilyn Monroe se snaží tuto scénu ztvárnit také, avšak marně... Možná jsou lepšími herečkami, ale chybí jim onen pověstný sex appeal.

Prsa, zadek, nohy, oči. To jsou hlavní priority, kterých si muž na ženě všímá nejvíc. To všechno bylo na Marilyn Monroe dokonalé. Byla ženou plných tvarů. Ale nijak přehnaných, byla prostě tak akorát. Na svou dobu byla odvážná a svých předností dokázala prvotřídně využít. Její pevné boky, kulatý zadek a velká „pravá“ ňadra dodnes zvedají muže ze židlí.

Autorka knihy Christa Maerkerová, mimo jiné také velká filmová kritička, se ve své knize Marilyn Monroe & Arthur Miller, vyjádřila o postavě Marilyn Monroe takto: „Měla to nejkrásnější americké tělo. Tím definitivně nastavila pro všechny ostatní, rádob Bohyně, laťku pěkně vysoko.“

3. Modelingová revoluce : anorektická módní ikona Twiggy

S příchodem Twiggy se změnil pohled na ženskou postavu a ženskou krásu. Pryč byly doby, kdy módním přehlídkám, módním salonům i ulicím vévodily ženy a dívky s žensky plnými boky a ňadry.

Štíhlost se nosila i před Twiggy, ovšem Twiggy, první -náctiletá modelka vůbec, nebyla štíhlá - byla extrémně hubená. Neměla boky, prsa, a tím pádem ani postavu tvaru přesýpacích hodin, v té době představující symbol krásy. S krátce ostříhanými vlasy vypadala spíš jako chlapec.

Pravě ona spustila vlnu anorektiček v módním světě, je veteránkou přehlídkových mol i vášnivou ochránkyní zvířat.

V 60. letech ovládla přední stránky módních časopisů, hlavním důvodem byla její zvláštnost - což byly tři vrstvy nalepovacích umělých řas, které byly navrstveny na sobě.

Twiggy se narodila 19. srpna roku 1949 v Anglii jako Leslie Hornby, do úplně obyčejné, průměrné rodiny žijící na londýnském předměstí. Její otec byl tesař, matka pracovala v továrně a Lesley studovala střední školu. Svoji budoucnost si nepředstavovala nijak závrtně. Nepřipadala si jako hvězda, jako obzvláštní krasavice už vůbec ne, a dokonce nesnila ani o kariéře modelky jako mnohé dívky v jejím věku. Modelky o sobě často rády tvrdí, že mohou sníst všechno možné a nijak se to na jejich postavě neprojeví a hubené že byly odjakživa, nicméně v případě Twiggy je to skutečně pravda. V polovině 60. let minulého století se stala jednou z nejznámějších světových topmodelek. Často vystupuje jako Twiggy Lawson (Twiggy není její umělecké jméno, ale původní přezdívka, kterou získala v dětství, protože připomínala proutek (twig - proutek nebo větvička). „Byla jsem kost a kůže,“ popisuje bývalá supermodelka, dnes herečka a obchodnice. „Rodiče se mnou chodili k lékaři, jestli nejsem nemocná, ale ten prohlásil, že jsem jako rybička, jenom trochu kostnatá. Moje výhoda je, že mám rychlý metabolismus. Kdybych měla říct, čemu vděčím za svůj úspěch, pak nejspíš právě jemu. Ničemu jinému. A pak ještě několika lidem, kteří mi věřili. Když mě Nigel potkal v kadeřnictví, nebyla jsem ničím zajímavá. Vážně, já jsem byla ta nejobyčejnější holka, jakou si dovedete představit. Světla reflektorů a líčení dokázaly dělat divy už tenkrát, v šedesátých letech a neska o to víc.“

Dnes už Twiggy není tak vyhublá, ale sama říká : „Váhu si pořád hlídám, denně cvičím a hodně tancuji“. Odstupem let se na svou závrtnou kariéru supermodelky dívá už trochu jinak, s nadhledem. Za tajemstvím její vizáže, "vystrašeného kotěte" jak o ni také psávali noviny, prý byly tři řady umělých řas

lepených na sobě.

Ani její věk ji na popularitě neubírá, když nedávno kupovala pár věcí do kuchyně prodavačka pořád opakovala „...jako bych Vás odněkud znala, jste strašně podobná Twiggy...“.

Leslie Horby, v jejích teprve 15- ti letech, objevil londýnský fotograf Barry Lategan. Její první snímky se objevily v londýnském kadeřnictví, kde si jich všimla Deirdre McSharry, reportérka z novin Daily Express a už za pár dnů o Twiggy vyšel velký článek.

Její první manažer a bývalý milenec Nigel Daves, vzpomíná, že byla jako zjevení. když přišla do jeho kadeřnického salonu a on si všiml, že by z ní něco mohlo být, by se nejspíš hádal. Twiggy - a obyčejná? Jenom na první pohled, na druhý už musel každý vidět, že má charisma a dokáže přitáhnout lidi pohledem.

„Viděl vychrtlou, vysokou holku a napadlo ho, že by na ní mohly dobře vypadat šaty,“ tvrdí s úsměvem Twiggy. Twiggy ve svých patnácti letech v roce 1966, kdy se s Nigelem setkala, měřila něco málo nad 170 centimetrů a vážila pouhých 41 kilogramů. Nigel jí nabídl práci a rozhodl, že bude užívat svoji dětskou přezdívku, protože to lépe zní, a sám si změnil jméno na Justin de Villeneuve, což jeho uším také lépe znělo a vypadalo to francouzsky.

„Twiggy ve světě módy udělala šedesátá léta. Do slova a do písmene. Byla jejich ikonou. Než se objevila, ženy se česaly a líčily jako Marilyn Monroe. Když ji poprvé vyfotili na obálku módního magazínu, nastala mela. „Kdo to je?“ šuškal se. „Co to je? Co má tohle znamenat?“. Byla to hubená Britka s řasami mrkací panenky. Všechny ženy chtěly vypadat jako Twiggy. Všechny chtěly být Twiggy. Celá šedesátá léta byla Twiggy.

Móda vyzábblé Twiggy prý ale pomalu končí. Však i ona v médiích všemožně varovala před nezdravou vyzáblostí. Éra hubených modelek prý dohasíná po neuvěřitelných čtyřiceti letech, kdy se další a další dospívající dívky pokoušely nacpat své ženství do co nejmenších velikostí.

3.1.1 Tvář šestašedesátého

Když však Twiggy v březnu následujícího roku odjela do New Yorku, aby začala svoji kariéru modelky, nikdo jí moc velkou šanci na úspěch nedával. Lidé pohybující se v módním průmyslu odhadovali, že velmi rychle zazáří a stejně rychle pohasne. Zkrátka záležitost jedné jediné titulní strany. Ti optimističtější

tipovali její kariéru na jednu sezonu a zbytek mluvil o pouhém měsíci, maximálně dvou. Jen málokdo si uměl představit, že by ta hubená holka mohla něčím zaujmout širokou veřejnost a ta že by ji vzala jako ideál krásy a mohla ji chtít napodobovat. Ale stalo se a stačilo k tomu jenom velmi málo času.

Twiggy zazářila a její hvězda nepohasla po měsíci, po jedné sezoně, ani po roce, a dokonce ani po čtyřiceti letech. Poté, co jí fotograf Barry Lategan ostříhal nakrátko vlasy, získala další přezdívku „The Face of 66“ („Tvář šestašedesátého“), začala se objevovat na titulních stránkách prestižních módních magazínů a dodnes patří mezi ikony světové módy.

„Když se řekne Twiggy, všichni vědí, o koho jde,“ vyjádřil se o ní její pozdější herecký partner Dan Aykroyd. „Twiggy je prostě pojem.“

3.1.2 Neznámý svět drog a rock'n'rollu

Paradoxní bylo, že samotná Twiggy po příchodu do New Yorku neměla o svém budoucím životě žádnou představu. „Byla jsem dítě a navíc z normální předměstské anglické rodiny. Nevěděla jsem nic o bohémském životě, jaký se vedl v New Yorku nebo v uměleckých čtvrtích Londýna. Neznala jsem svět drog a rock'n'rollu, všechno pro mě bylo nové.“

Právě její neznalost a obyčejný původ ji podle jejích slov nejspíše uchránil před nekonečnými večírky, na nichž alkohol tekla proudem a experimentovalo se ve všem a se vším - v sexu i s drogami. Twiggy za sebou na rozdíl od svých vrstevníků a pamětníků divokých šedesátých let nemá žádnou bouřlivou minulost. Její život neprovázely skandály, nepsalo se o ní, že by se opilá povalovala někde na ulici v objetí třeba Jima Morissona, nemusela se léčit ze závislosti na drogách, alkoholu a nestřídala muže po týdnech ani po měsících.

Svým způsobem jí pomohl její první milenec Nigel Daves alias Justin de Villeneuve, který se o ni první dva roky její kariéry staral a dohlížel, aby se jí nic nestalo. „Byla jsem mladá a všichni mě chtěli chránit. Muži mě v mých začátcích považovali víc za dceru než za objekt své touhy. Ovšemže jsem chodila také na večírky, to snad ani jinak nešlo, bavila jsem se ráda, ale ty opravdové orgie mě nějak minuly. Možná proto, že jsem nechtěla skončit jako ostatní modelky v postelích fotografů a tam už zůstat. V tom jsem měla jasno. Měla jsem méně milenců než mé kolegyně, ale o to více opravdových přátel.“

3.1.3 Taková anglická holka

Po čtyřech letech od příchodu do New Yorku si prý řekla: „Přece nebudu věšákem na šaty až do smrti.“ Rozhodla se, že zkusí štěstí u filmu a v roce 1971 získala roli ve filmu *The Boy Friend*, kde hrála s Christopherem Gablem. „Byla neobyčejně milá,“ prohlásil o Twiggy režisér Ken Russell. „Trochu plachá, s britským přízvukem a anglickým chováním. Já jsem nevěděl, jak se chovají Angličané, ale předpokládal jsem, že nějak jako ona. Miloval jsem její úžasný humor.“

Twiggy se filmovou hvězdou nestala, dostávala spíše menší role nebo role v okrajových žánrech, ale jí to stačilo. Byla spokojená s tím, co dokázala. Hrála například s Shirley MacLane, Robinem Williamsem, Petem O'Toolem či Rayem Charlesem, natáčela v televizi, objevila se i na divadelních prknech a v devadesátých letech měla v televizi dokonce vlastní pořad, v němž zpovídala Dustina Hoffmana nebo Toma Jonese. Stejně „obyčejný“, pokud se v případě módní ikony vůbec dá mluvit o obyčejnosti, byl i její soukromý život.

V sedmdesátých letech se zamilovala do herce Michaela Witneyho, kterého si vzala 14. června 1977 za manžela. O rok později se jim narodila dcerka Carly, ale manželství příliš dlouho nevydrželo 30. listopadu 1983 zemřel Michael na infarkt. Za pět let, 23. září 1988, se provdala Twiggy za druhého osudového muže svého života, herce a režiséra Leigha Lawsona. Dnes je šťastně vdaná, občas natáčí a věnuje se veřejně prospěšným projektům. „Žiji obyčejně. Jako spousta žen v mém věku.“

3.2. Gia Maria Carangi

„Příliš krásná na to, aby zemřela, a příliš divoká na to, aby žila.“
„Každý viděl krásu. Nikdo neviděl bolest.“

Dne 29. ledna 1960 se narodila ve Philadelphii dívka jménem Gia Marie Carangi. Do vínku dostala od sudiček neskutečnou krásu a štěstí, které pro ni však bylo až příliš velkým břemenem. V životě ji čekala hvězdná kariéra modelky, která ji však nechránila před pocitem osamění z nedostatku lásky, již hledala většinou na těch nesprávných místech.

Již v jejích jedenácti letech se rodiče rozvedli, což Gia nesla psychicky velmi špatně. Rok na to se její matka podruhé provdala a zcela tak rozbila malé Gie naději na normální rodinný život. Se svými dvěma bratry často střídala život u matky se životem u otce.

Ani její puberta neproběhla zcela bez komplikací. Gia se vrhala do všeho přímo po hlavě. Její image byla hodně inspirovaná umělcem Davidem Bowiem, jehož přímo zbožňovala. Ztotožňovala se s jeho bisexualitou a ani drogám se příliš nevyhýbala. Snažila se žít život naplno a za každou cenu chtěla někam patřit, někam se zařadit.

Její matka si však začala stále více uvědomovat, že z její dcerušky se stává žena, a to navíc velice přitažlivá a krásná. Když ji přivedly k majitelce modelingové agentury Wilhemině Cooper, byla z ní natolik unešená, že jí na konci schůzky úplně zapomněla dát své telefonní číslo. Tak začala hvězdná kariéra malé Gii. Své první profesionální fotky, které ji rovnou vynesly mezi modelingovou elitu, dělala již ve svých osmnácti letech. Přestěhovala se do New Yorku a začala fotit jen pro prestižní návrháře a účastnila se jen těch nejlepších přehlídek. Ovšem s velkoměstem přicházejí i daleko větší večírky a hojnost drog. Zkusila to s kokainem, ale jak se říká, kdo jednou okusí heroin, ten už prostě nemůže jinak. Bohužel i Gia spadla do tvrdých drog přímo po hlavě. Nezachránil ji ani vztah s vizážistkou Sindy Linter, která se jí několikrát snažila od drog odradit. Gie bylo však již všechno naprosto jedno. Utíkala z focení, jen aby si mohla někde na ulici píchnout dávku, čímž samozřejmě začala přicházet o lukrativní nabídky. Došlo to až tak daleko, že jí museli viditelné vpichy silně maskovat. Bylo stále těžší z ní udělat objekt mužské touhy, protože její pleť a postava se hodně změnily. Několikrát ji to donutilo nastoupit protidrogovou léčbu, ale vždy neúspěšně. Jednou už se zdálo, že by mohla začít nový život někde v ústraní, docházela na sezení s ostatními narkomany a začala pracovat jako prodavačka. Ovšem ani to ji nevydrželo a její návrat do lůna drog byl ještě horší. Na svou denní dávku si vydělávala prodejem svého vlastního těla. Několikrát byla znásilněna. Objevily se i značné zdravotní problémy a diagnóza byla hrozná, AIDS. Od té chvíle se o Gii starala matka, kterou jakoby celou dobu ve svých excesech volala a hledala. Na její pohřeb v listopadu 1986 byla pozvaná jen hrstka jejích nejbližších přátel. Ostatní neměli ponětí o jejím smutném konci života, který měl tak dynamický začátek.

"Život a smrt... síla a klid. Jestli skončím dnes, stejně to stálo za to. Ty strašné chyby, které jsem udělala a které bych napравила, kdybych mohla. Ty bolesti, které mě ničily a děsily mou duši. To všechno stálo za to.. Že mi bylo dovoleno jít tam, kam jdu ... což je peklo na zemi, nebe na zemi... zase zpátky, dovnitř, pod, někam mezi, skrze to, do toho a nad."

Z deníku Gii Marie Carangi

Podle tohoto skutečného a tragického příběhu první americké supermodelky byl natočen také stejnojmenný film GIA, kde byl dopodrobna zmapován pestrý, smutný a krátký život této krásy v modelingovém světě.

3.3 Isabelle Carova

Mladá Francouzka se stala ikonou boje proti anorexii, když si ji v roce 2007 vybral pro svou kampaň slavný italský fotograf Oliviero Toscani. Obrovské plakáty tehdy zaplavily ulice od Paříže až po Miláno. Kampaň vyvolala značný ohlas, avšak jedinou zemí, která dlouhodobě zavedla pro svět módy nová pravidla, bylo Španělsko. To v roce 2006 zakázalo vstup na mola modelkám, které mají index tělesné hmotnosti (BMI) nižší než 18.

Její nejnižší váha byla 25 kilogramů při 165 centimetrech ve 13-ti letech. Po nějaké době se ustálila na 31 kilogramech. Trvalo to takřka 5 let než se dostala na váhu 40 kilogramů s mírami 80 – 53 - 76, kterou si držela do své smrti.

Lekáři ji během její kariéry diagnózovali nezvratné poškození srdečního orgánu a ledvin způsobené právě mentální anorexií a přiznali, že se Isabelle dožije nanejvíše 35 let.

Isabellino vyhublé tělo nedokázalo překonat zápal plic. Skonala v tichosti 17. listopadu, loňského roku, v tokijské nemocnici.

"Mé fyzické i psychické utrpení má smysl jen tehdy, pokud dokáže pomoci někomu, kdo stejně jako já bojuje s anorexií," řekla Isabelle těsně před svou smrtí v rozhovoru pro časopis Vanity Fair

4. PRO – ANA BLOGY

Svou existenci bez internetu si dnešní mladé lidé vůbec neumí představit, slouží jim nejen jako zdroj informací, ale také jako komunikační nástroj či místo jejich setkávání. Dokonce jim může sloužit také jako jejich osobní „deníček“, tedy blog. Tento deníček si může založit opravdu každý, kdo má přístup k internetu. Nejsou nutné žádné znalosti z tvorby webových stránek, protože tvorba těchto blogů je přizpůsobena běžnému uživateli. Tím pádem jejich oblíbenost rychle roste a dnes se tak můžeme setkat s velmi pestrými škálami tematicky zaměřených blogů (koníčky, zdraví, krása, hudba, známé osobnosti atd.). A mezi nimi můžeme najít i takové, kterým sami jejich autoři říkají „PRO - ANA“ blogy. Tato zkratka vznikla ze slov „PRO“ a „ANA“, což je zkratka slova anorexie, to znamená, blogy podporující anorexii. Zakládají je, nejčastěji, dívky, které se snaží zhubnout, trpí touto nemocí nebo k ní mají sklony. Na těchto blogích se setkávají a tím vytváří jakousi „PRO - ANA komunitu“. Náplní těchto blogů je tedy v hlavním případě hubnutí, o které projevují nesmírný zájem. O tomto tématu pojímají hlavně ve formě článků na blogu. Z těchto článků či z příspěvků pod nimi, můžeme usuzovat, že autoři mají často s hubnutím či s mentální anorexií osobní zkušenost. Ačkoliv se mentální anorexie objevuje v naší kultuře již po staletí a články o tomto tématu nacházíme na internetu snad od počátku jeho existence, PRO - ANA blogy můžeme najít až v posledních letech. Můžeme to tedy považovat za módu mladší generace. PRO - ANA blogy jsou v dnešní době poměrně novým fenoménem, který není mezi širokou veřejností příliš známý.

4.1 Mentální anorexie dle autorů PRO - ANA blogů

Autoři PRO - ANA blogů mají specifické vidění, co se týče mentální anorexie. Na PRO – ANA stránkách se můžeme velmi často setkat s názorem, že existují dva druhy mentální anorexie. Prvním z nich je mentální anorexie jako onemocnění, o kterém tyto dívky mají přehled a na blogích můžeme najít odborné články na toto téma či odkazy na internetové stránky zabývající se pomocí nemocným.

Druhý typ mentální anorexie je autory nazván jako „Ana“ či „Anna“. V Anně můžeme vidět jakousi personifikaci tohoto onemocnění, autoři ji sami prezentují jako svou dobrou kamarádku, která je provází jejich životem, ovládá jejich jídelní chování. Mezi sebou si autoři posílají dopisy od Anny, prostřednictvím kterých je jim sdělováno, jak vypadá jejich život s anorexií.

Dle článku PRO - ANA „Diaeten und Magersucht“ (2008) je důležité podotknout, že blogeři i návštěvníci PRO - ANA stránek vidí anorexii v pozitivním světle. Vyhladověné tělo jako kult, hladovění jako znamení síly : na stovkách webových stránek propagují mladí lidé své poruchy příjmu potravy jako životní styl. Jsou to stoupenci mentální anorexie.

Velmi viditelné kosti, hvězdy a hvězdičky s trčícími klíčními a pánevními kostmi platí na PRO - ANA scéně za perfektní ideál krásy. Na těchto stránkách mohou takto smýšlející lidé nalézat azyl, být jakousi minoritou, stojící proti většinové společnosti. Navzájem se utvrzují v přesvědčení, že jsou jakousi elitou, což demonstrují svou silnou vůlí a iluzí „nepotřebnosti“ jídla. Dokážou se ovládnout a nejíst díky silné vůli a sebezapření, jsou přesvědčeni, že právě toto je povyšuje nad zbytek společnosti. Bohužel jsou zároveň přesvědčeni, že jejich sebekontrola je tak silná, že mentální anorexii mají dokonale pod kontrolou a ovládají tak pevně svůj život.

Podle jednoho článku PRO - ANA (2010) bohužel hladovění ve jménu PRO ANY nemá jen kosmetický efekt. Dává jim pocit, že své tělo mají plně pod kontrolou a s přáním být co nejvíce hubení své dietní chování značínají přehánět. Vše se zhoršuje tím, že silným hladověním jsou vylučovány Endorfiny (hormony štěstí), stejně jako u sportovců po náročném sportovním výkonu. Tento pocit štěstí může dokonce trvat neomezeně. Bohužel jednoho dne se projeví podvýživa a tělo se pomstí.

4.2 PRO - ANA komunita

Blogy jsou vzájemně propojeny prostřednictvím blogrollů, tedy odkazů na jiné, spřátelené, blogy, a tvoří tak síť zvanou blogosféra. Většina komunikace se zde odehrává pomocí komentářů, které mohou návštěvníci blogů zanechávat pod každým článkem autora. U PRO - ANA blogů tak můžeme sledovat touhu uchovat si postoje a přesvědčení, které jsou v souladu s existujícími centrálními postoji a hodnotami PRO - ANA blogů – tedy vyjadřujícími touhu zhubnout a zlepšit tak vlastní sebehodnocení skrze dosahování tělesné „dokonalosti“. Blogující si v rámci PRO - ANA komunity poskytují vzájemně podporu, které se jim v jejich konání nedostává od blízkého okolí. Dostávají se tak do kontaktu s ostatními, kteří mají podobné myšlení a cíle a vymaňují se tak ze sociální izolace. Tím pádem již nemají pocit, že jsou se svým trápením sami, ale stávají se členy sociální skupiny, kde je posedlost hubnutím normou, a ne něčím odsuzovaným či zavrhovaným. Jelikož pro sebe mají navzájem pochopení, mohou si být velmi blízcí.

4.3 PRO - MIA blogy

Stejně tak, jako se můžeme na internetu setkat se stránkami, které propagují onemocnění mentální anorexie jako životního stylu, můžeme najít i internetové blogy, které se týkají mentální bulimie. S PRO – ANA stránkami mají hodně společného, ne-li stejného, pokud za mentální anorexií dosadíme mentální bulimii.

5. Modeling

Již v dobách starověkého Řeka se setkáváme s určitým druhem modelingu. Lidská podoba byla tehdy inspirací pro umělce všeho druhu. První modelka, která byla označena za supermodelku byla Lisa Fonssagrives narozená v roce 1911 ve Švédsku. Její fotografie se objevily na mnoha obálkách časopisů ve třicátých až padesátých letech.

Předváděcí molo pochází z Francie, tento nápad vznikl v 19.stol. Původně byly módní přehlídky pořádány jen pro pár vybraných zákazníků. První fotografové se zúčastnili přehlídek až koncem čtyřicátých let. Ačkoli byl začátek módních přehlídek spjat s maloobchodníky, módní návrháři také začali produkovat svoje vlastní přehlídky na začátku roku 1970.

Nakonec se návrháři spojili a vytvořili Fashion Week. Fashion Week je v současnosti organizován dvakrát do roka v top módních centrech světa – New Yorku, Milánu, Paříži, Londýnu... Během Fashion Weeku prezentují hlavní návrháři své nové kolekce nejen potenciálním kupcům, ale především médiím a veřejnosti.

V Česku je modelingový trh velmi odlišný od mizinárodního. Modelku působící na českém trhu se automaticky stávají pseudocelebritami. A většina z nich bohužel potvrzují okolí nelichotivý názor na modelky a jejich práci.

Mezinárodní modeling má jasně daná pravidla. Pokud v něm chce někdo uspět, nestačí mu mít pro to jen fyzické předpoklady. Musí umět respektovat tvrdá pravidla. Jen udržovat se v neustále perfektní kondici je pro mnoho modelek náročný úkol. Velká část z nich právě tento bod nezvládne. Je nutné si hned od začátku zažít správnou životosprávu a tu dodržovat po celou dobu kariéry. Některé modelky mají pocit, že stačí začít cvičit a hubnout, až když dostanou potvrzenou zakázku. To je samozřejmě velký omyl. Samozřejmě recept jak si udržet štíhlou linii je individuální. Každá modelka má jiné genetické předpoklady. Základem u každé z nich je však dostatek pohybu a zdravá výživa. Modelky nemůžou měnit ani barvu vlasů a účes, jak se jim zlíbí, protože by si pak musely echat nafotit nové portfólio – book.

Pro modelky je velmi důležité začít budovat svoje jméno hned od začátku kariéry. Nejde jen o profesionální přístup a dochvilnost. Přístup k práci je velmi důležitý, stejně jako v jiných oborech. Většina úspěchů spočívá v tom, jak je modelka schopná vybudovat vztahy s lidmi, kterými spolupracuje. Jak moc se stane oblíbenou pro svou profesionalitu a chování. Stejně důležitý respekt je k práci ostatních. Modelka je vždy částečně závislá na ostatních lidech, ať už je to její agentura, fotograf nebo klient.

Modeling je týmová práce, ve které má každý z týmu své nepostradatelné místo. Nikdo, ani modelka by se neměla povyšovat nad ostatními. Vzhledem k tomu, že v modelingu je nezbytnou součástí také cestování, je dobré aby modelky i modelové měli respekt i vůči jiným mentalitám a zvyklostem.

Každá modelingová sezóna je trochu jiná. Někdy je práce více, někdy méně. Během sezóny přehlídek se ale klidně může stát, že v průběhu šesti týdnů procestuje model / modelka pět zemí na třech kontinentech a odchodí třeba i na 100 přehlídek, těm samozřejmě předchází stovky castingů, fittingů (– kostýmová zkouška), hodiny česání, líčení a zkoušek mnohdy velmi náročných choreografií. Proto, ačkoli se to na první pohled nezdá, je modeling velmi psychicky i fyzicky náročný. Zásadní je pochopit, že tělo je ve světě modelingu výrobním nástrojem. Bez dokonalého štíhlého těla se v modelingu modelky ani modelové neobejdou. Mezinárodní trh už dlouhá léta diskutuje, jak štíhlé modelky musí být. Potenciální klienti posuzují modelky i modely většinou na základě prvního dojmu. A dobrý dojem nezávisí pouze na schopnostech, ale i na perfektním vzhledu a tím pádem bezchybné postavě, která reprezentuje. V této chvíli se mnoho modelek i pár modelů (zvláště v posledních letech, kdy se změnil mezinárodní požadavek na mužské modely) poprvé osobně setkává s mentální anorexií. Mohou získat obdiv a prestiž.

5.1 České supermodelky

České dívky se staly určitým fenoménem světového modelingu. Z České republiky pochází mnoho velmi úspěšných modelek, z nichž většina je označována za super či topmodelku. První topmodelkou, která prorazila, ještě v době komunismu, díky emigraci, je Paulina Porizková. Hned po revoluci okouzly svět další Češky, mezi něž neodmyslitelně patří například Eva Herzigová, Daniela Peštová, Tereza Maxová, Petra Němcová, Simona Krainová, Karolína Kurková, Hana Soukupová, Linda Vojtová...

5.2 Požadavky na modelky / modely

Modelka i model by měli mít pěknou, štíhlou a vysokou postavu, tj. muži většinou nad 183cm, ženy nad 170cm (pro přehlídky se chtějí modelky od 175 centimetrů).

Modelka by měla být pohledná či jinak zajímavá, mužský model by měl být výrazný a typově zajímavý, výhodou jsou kvalitní vlasy. Nutností je plet' v dobrém stavu. Často jsou zmiňovány tzv. ideální míry, které jsou 90-60-90. Pokud je model / ka opravdu zajímavý a má zdravou souměrnou postavu, není až tak důležitý nějaký ten centimetr méně či více. Avšak hledat uplatnění v profesionálním modelingu bude zpravidla tím těžší, čím více se model vzdaluje od těchto požadavků. Vítaný je také herecký talent nebo pohybová či taneční průprava, umět pózovat a chodit po mole, jazykové znalosti nebo schopnost prosadit se. Nejsou ale podmínkou, téměř vše vás agentura naučí. Vhodný věk na vstup do modelingu je od 14 do 21 let, v některých agenturách se požadavky na věk liší. U mužů je to o něco později. Nejlepším způsobem jak začít je zapsat se do agentury, popřípadě se přihlásit do nějaké soutěže krásy. Pokud se zvolí možnost agentury, nejvhodnější je zaslat nejprve své fotky s údaji a na základě nich se agentura vyjádří zda má či nemá zájem o spolupráci. Pokud má agentura o vás zájem, naučí vás vše sama. Na první návštěvu do agentury je nejlepší přijít nenalíčený nebo jen opravdu velmi málo a vzít si s sebou oblečení, ve kterém vynikne postava.

II. TEORETICKÁ ČÁST

6. Dotazníky pro modelky / modely:

I) Jak vnímáš anorexii v modelingu?

II) Za dobu co se pohybuješ ve světě módy jsi se s ní setkal/a?
Pokud ano, jaká byla Tvoje reakce (jak se ti s modelkou spolupracovalo, jaká byla kvalita její pleti a vlasů?)

III) Setkal/a jsi se s anorexií i u modelů?

IV) Ve Francii vyšel zákon, který by měl anorexii z modelingu odstranit. Je to podle Tebe reálné?

V) Jaký typ modelek se ti líbí?

VI) Jednu dobu se spekulovalo, že anorexií trpí i Eva Herzigová.
Co si o tom myslíš?

VII) Nejslavnější top modelky - Claudia Schiffer, Eva Evangelista, Naomi Campbell, Eva Herzigová, Simona Krajnová..., které jsou zdravě štíhlé vystřídaly anorektičky. Proč se podle Tebe tak rapidně změnil styl?

VIII) Jaký máš názor na Taťánu Kuchařovou a její vítězství na Miss World?

IX) Jaký je podle Tebe rozdíl mezi českými a zahraničními modelkami?

X) Co si myslíš o soutěžích krásy a slečnách, které se do nich přihláší?

XI) Je podle Tebe pravděpodobné, že za anorexii u mladých dívek mohou především média, které prezentují dokonalé modelky? Přičemž fotky jsou dlouhé hodiny upravovány.

XII) Je podle Tebe modeling jediným "zaměstnáním", kde je anorexie na denním pořádku?

XIII) Myslíš, že anorexie někdy z modelingu vymizí?

A)

I)

- je v podstatě jeho součástí - první příčinou je to, že holky, které chtějí dělat modelky

už v sobě mají nějaký vyšší zájem o svůj vzhled a dalším faktorem může být tlak, který je na ně v tomto prostředí vyvíjen ať už ze strany konkurence či zaměstnavatele (agentury). Pokud nejde o silnou osobnost, může tomu snadno podlehnout.

II)

- setkala. Ale nešlo o blízké lidi a s "cizími" je těžké o tom jakkoliv mluvit už proto, že oni sami bývají v tomto ohledu dost nesdílní. Snažím se spíš mluvit o vlastních zkušenostech s anorexií a bulimií otevřeně, pak je spíš šance, že i druhá strana se odhodlá o tom mluvit.

III)

- u modelů přímo ne, ale znám dva anorektiky, kteří se v modelingu nepohybují.

IV)

- každá snaha se cení. Důležitější je prosazovat a dostat do povědomí společnosti obraz zdravého spokojeného jedince (s čímž se anorexie vylučuje).

V)

- zdravě vypadající holky se sportovní postavou a zajímavým obličejem.

VI)

- že je to její věc. Nezajímá mě to. Význam by to mělo v případě, že by se rozhodla o tom mluvit a tím pomoci k "osvětě".

VII)

- všeobecně se víc klade důraz na zdravý životní styl, třeba je to tím.

VIII)

- líbí se mi to. Krok správným směrem.

IX)

- podle mě žádný.

X)

- většinou jsou mladé a "hloupé". Mně osobně se to přičí - svlíkat se a kroutit zadkem před uslintanýma nadržženýma buranama (tak podle mě vypadá naprostá většina hlavně regionálních soutěží).

XI)

- ano. A média vytváří všeobecný názor ve společnosti, odtud pak tlak na holky, které pokud nemají dostatečně vysoké seběvědomí snadno podlehnou.

XII)

- logicky ano, nenapadá mě jiné odvětví, kde jde v podstatě JEN o vzhled.

XIII)

- možné to je, ale bude to ještě dlouho trvat.

B)

I)

- spíš než anorexii vnímám nezdravý životní styl některých modelek (jídlo 1x denně, hodně kávy, cigaret, žádný sport)

II)

- ano, modelka unavená, kruhy pod očima, rozklepaná... Když ji člověk řekl, že je děsně hubená, tak to brala jako kompliment... ze začátku jsem se ji snažila vysvětlit, že člověk musí jíst, ale potom jsem to vzdala (byla moje dlouholetá kamarádka)

III)

- ne, vím o ni jen z vyprávění modelky co hodně pracuje v NY

IV)

- není, vždycky budou holky které sežerou na co přijdou a mají 40 kilo, pochybuju, že modelkám někdo bude kontrolovat obsah talíře

V)

- hodně štíhlé slečny

VI)

- spíš než anorexii měla moc práce a nestíhala jíst

VII)

- návrháři se zbláznili

VIII)

- nelíbi se mi, vypadá uměle, netipovala bych ji ani Miss ČR, natož tak Miss World....
proč vyhrála nevím, tyhle soutěže nesleduju

IX)

- jsou hezčí (když počítám jako modelky holky, které pracují v zahraničí)...

slečny co chodí místní přehlídky pro obchodní centra za modelky nepovažuju

X)

- přijde mi, že zdravě sebevědomá holka nepotřebuje žadonit veřejně o to, aby ji někdo potvrdil, že je nejkrásnější ze všech. Prostě to nemá zapotřebí. Tyhle holky neodsuzuju, spíš je mi jich líto.

XI)

- ne. Myslím, že anorexii u mladých holek spouští spousta jiných faktorů (nepochopení rodičů, špatný vztah s rodiči, šikana ve škole...), modeling je, podle mě, na jednom z posledních míst.

XII)

- netuším...

XIII)

- anorexie tady bude tak dlouho, dokud lidé budou mít psychické problémy, takže asi nevymizí nikdy...

C)

I)

- anorexie v modelingu mi dnes už přijde na denním pořádku, modelky dělají všechno pro to, aby se prosadily..., konkurence je značná a v agenturách jsou požadovány opravdu velmi nízké cifry jejich hmotnosti.

II)

- během praxe jako takové ne, ale jednou v klubu jsem měl tu čest s jednou anorektičkou mluvit... svým způsobem mi nepřišla normalní, její myšlení mi nepřišlo normalní, vzheledem k tomu, že měla vlasy uměle prodloužené nemohu posoudit jejich kvalitu, a vrstva make-upu zakryvala případné nedostatky na pleti, ale byla to vrstva doslova a do písmene, takže plet' asi nic moc..

III)

- ne u modela ale u majitele modelingové agentury, Martina Vaňka, který byl kvůli anorexii už i hospitalizován. V době, kdy jsem u něj v agentuře pracoval jedl jenom jablka a pil litry vody.

IV)

- ne

V)

- líbí se mi modelky, které jsou něčím zajímavé, nemusí mít zrovna 40kg, ale pravda je, že raději mám modelky štíhlé..

VI)

- myslím si, že to bulvár až moc natahoval a rozváděl..., podle mě to nebyla anorexie jako taková...

VII)

- jak už jsem psal v první odpovědi, konkurence je značná a holky jsou schopny kvůli světovým přehlídkovým molům zajít až takhle daleko..

VIII)

- byl jsem rád, že to vyhrála Česka, i když dle mého názoru je tuctová...

IX)

- české modelky byly vždycky jedny z nejžádanějších modelek na světě (Karolina Kurková, Tereza Maxová... atd.). Spusta českých modelek se umí prodat na trhu v ČR, ale v zahraničí by podle mě už takový úspěch neměly, zvlášť pak ty starší... děvčata, které vyletí do světa už ve 13 – 15-ti letech tu šanci mají mnohem větší... Já vidím hlavně rozdíl v českých a zahraničních přehlídkách. Už jenom, když srovnám chůzi a vyraz.

X)

- pokud je slečna něčím zajímavá a chce pracovat jako modelka, tak ji to určitě schvaluji, je to rychlejší cesta ke slávě, zakázkám atd..., měla by ale před tím než se do takové soutěže přihlásí vědět co obnáší povolání modelky. Uvědomit si, že to není jen o tom projít se po molu a pózovat před objektivem, ale třeba hrozné cestování, hodiny strávené na castinzích, hodinové přípravy v zakulisí přehlídek atd.

XI)

- určitě mají na mladé dívky vliv fotky v médiích, ale nejen to, dívka nebo chlapec může mít prostě jen komplexy sama ze sebe, díky urážkám ve škole a tak.

XII)

- ne, jen to tak působí, protože když se v médiích píše nebo mluví o anorexii, vždycky je to v souvislosti s modeligem, ale anorexii propadnou i slečny, které ani netouží po tom stát se modelkou, prostě si připadají být tlusté.

XIII)

- pokud přestanou být vychrtlé modelky žádané a začnou být žádané modelky silnějších proporcí tak možná i ano, ale toho se obávám, (možná díky Bohu) nikdy nedočkáme.

Miss ČR Kateřina Sokolová se stala vyhledávanou modelkou nejen u nás, ale i v zahraničí, a tak musí splňovat kritéria, která jsou dost náročná.

I) Katko, co je u tebe nového a jak se v poslední době máš? Vrátila ses po čase do České republiky, tak jak si to užíváš?

- Mám se skvěle, jsem stále zamilovaná. Po pracovní stránce se mi daří také dobře. Navíc jsem ráda, že i počasí u nás konečně začalo vypadat jako letní.

II) Kde konkrétně jsi začala dobývat mola světového modelingu?

- Převážně pracuju v Miláně, kde mě zastupuje velice dobrá agentura, ale dostala jsem nabídku ještě lepší agentury, ta je naprosto elitní, kde například začínala topmodelka Karolina Kurková, která je tak trochu můj vzor.

III) Čemu se více věnuješ? Focení, nebo více předvádíš na molu?

- V zahraničí se věnuju více focení. Ale v Česku je to naopak, tady spíš chodím přehlídky. V Miláně předvádějí holky, které jsou na kost vyhublé a nemají žádná prsa, já jsem spíš takový ženský typ a také komerční, takže se v zahraničí více hodím na focení a reklamy.

IV) Modelky, které pracují takhle v zahraničí, si většinou stěžují na apartmány. Kde tam bydlíš ty? Jsi spokojená?

- Tohle naštěstí řešit nemusím, protože jezdím jen na direct booking, takže mi vždy klient platí hotel, což je super, nemůžu si stěžovat. Ale od ostatních holek jsem slyšela, že ty apartmány jsou hrozný.

V) O modelkách v Miláně je známé, že často omdlévají hlady. Setkala ses s něčím takovým?

- Nikdy jsem neviděla, že by nějaká modelka omdlela hladu na ulici, ale holky v Miláně jsou velice hubené, až mě to někdy děsí.

VI) Setkala ses s někým, kdo trpěl anorexií?

- Určitě setkala, dokonce jedna moje kamarádka jí trpěla, ale naštěstí se z toho dostala. Je smutný, že jí podlehne pořád spousta mladých holek.

VII) Ty sama jsi anorexií nikdy netrpěla?

- Já určitě ne.

VIII) Jak vypadá třeba tvůj jídelníček?

- Ráno se hodně nasnídám, protože snídaně je základ a měla by být největší jídlo dne. Navíc piju vlažnou vodu s čerstvě vymačkaným citronem, což pročistí celý organismus. V poledne jdu někam na oběd do centra a dám si lehčí salát, odpoledne, když mám hlad, sním nějaké ovoce nebo müsli tyčinku a večer mám třeba maso se zeleninou.

IX) Když pracuješ v Česku, musíš snižovat hodně honorář proti zahraničním zakázkám?

- Tady v Česku chodím jen přehlídky, ale musím říct, že si hodně vybírám. Samozřejmě že honorář v zahraničí je podstatně vyšší.

6.1 Dotazník pro majitele agentury :

Na otázky odpovídá majitel modelingové agentury International Model Management Martin Vaněk.

I) Co si myslíš o mentální anorexii?

- Anorexie neexistuje, je to jen mediální a společenský poprask. Jedná se jen o extrémní vyhublost!

II) Za dobu co se pohybuješ v modelingu jsi se s ní setkal?

- S anorexií nikdy, s extrémní vyhublostí dost často. Není ani jedna modelka, co by měla nadváhu.

III) Ty veřejně propaguješ anorexii / mentální vyhublost. Máš v agentuře extrémně vyhublou modelku?

- Já zastupuji jen profesionální modelky a ty, z kterých profesionálky udělám. Samozřejmě, že v agentuře mám několik modelek, co jsou opravdu krásně hubené.

IV) Setkal jsi se s anorexií u modela?

- Stále opakuji, že anorexie neexistuje! S extrémně vyhublým modelem jsem se samozřejmě setkal, zrovna mě zpovídá.

V) Ty sám máš několik plastických operací, ve své agentuře upřednostňuješ přirozené typy modelek a modelů?

- Jak kdy...

VI) Co si myslíš o zákoně zakazujícím anorexii na přehlídkových modech, který vyšel ve Francii?

- Je to naprostá hloupost, modelky budou vždy hubené, tlusté modelky na molo nikdo nepustí.

VII) Nedávno se objevila v médiích zpráva, že dcera Donately Versace je extrémně vyhublá, líbí se ti?

- Ano, má krásnou postavu, jen by jsem ubral opálení, zbytečně ji přidává roky...

VIII) Co říkáš na nově vznikající soutěže XXL krásy?

- V životě jsem nic podobného neviděl a ani nechci!

IX) Proč se vybírají vyhublé modelky na módní přehlídky?

- Vysoká hubená modelka na jehlových podpadcích bude vypadat vždy dobře.

7. Donatella a Allegra Versace: Anorexie ji pomalu zabíjí

Osud Allegry Versace připomíná příběh princezny z pohádky. Je krásná, mladá, bohatá a čeká na vysvobození. Patří mezi nejbohatší mladé lidi planety a měla by zářit štěstím. Bohužel tomu tak není. Řeč je o Allegře Versace, hlavní dědičce módního impéria Versace.

Allegra se narodila v Miláně v roce 1986 spolumajitelce slavné módní značky Donatelle Versace a bývalému modelovi Paulu Beckovi. Donatella své rodičovské povinnosti nikdy příliš neprožívala. „Pracovala jsem na nové kolekci ještě půl hodiny před tím, než mě odvezli do porodnice,“ zpytovala nedávno svědomí. Úlohu Allegřina rodiče z velké míry suploval strýček Gianni, zakladatel jednoho z nejznámějších módních domů na světě. „Mé děti byly jeho děti. Allegra mu byla neustále nablízku. Do svých devíti let s ním procestovala snad všechna muzea v Americe, Francii a Anglii. Gianni miloval umění,“ popsala vztah svého bratra s Allegrou před rokem Donatella. „Dokázala si s ním hodiny prohlížet knížky o umění. Už jako malička dobře věděla, kdo je Picasso. To bylo obdivuhodné. Má dcera byla jako malá velmi výjimečné dítě,“ vzpomíná Donatella. Gianni naučil svou neteř již v útlém věku milovat vše krásné, což Allegra po letech zúročila při studiu umění v New Yorku.

Slavný návrhář svou neteř oslovoval „má malá princezno“. Měli k sobě velmi blízko. Vše vypadalo jako z pohádky až do chvíle, kdy Gianniho zastřelil u jeho vily v Miami sériový vrah Andrew Cunanan. Allegra jeho smrt nesla nejhůře z celé rodiny. Snad právě tehdy začaly její psychické problémy, které za několik let vyvrcholily poruchou příjmu potravy.

Zesnulý Gianni by zřejmě právě nejhůře ze všech nesl fakt, že jeho malá princezna onemocněla anorexií. „Naše dcera bojuje s anorexií, velmi vážnou nemocí, po mnoho let,“ oznámili rodiče dědičky značky Versace poté, co si veřejnost začala všímat, že s Allegrou není vše v pořádku. „Má tu nejlepší možnou péči, aby mohla nad touto nemocí zvítězit. Jako rodiče uděláme vše pro to, abychom ji ochránili,“ dodala Donatella. Léčba se ale příliš nedaří. Allegra váží jednatřicet kilo, musí být pod čtyřadvacetihodinovým dozorem a potravu přijímá speciální trubicí vedoucí přes nosohltan do žaludku. Je otázkou, co její problémy odstartovalo. Pramení ze smrti milovaného strýce, či vznikly až v době, kdy byla její matka Donatella léčená ze závislosti na kokainu? Jedno je však jisté: Tato daň za bohatství, moc a krásu je příliš vysoká.

8. DOPIS OD ANY

Dovol mi představit se. Jmenuji se Ana , nebo jak mě nazývají lékaři a jiní, Anorexia. Moje celé jméno zní Anorexia Nervosa, ale můžeš mi říkat Ana. Myslím, že se můžeme stát dobrými partnery. V blízké budoucnosti do tebe budu investovat hodně svého času a totéž očekávám od tebe.

V minulosti jsi slyšela své učitele a rodiče jak o tobě mluví jako o zralé a inteligentní osobě s tolika možnostmi. Kam se to podělo, mám se ptát? Nikdy nic z toho nebylo! Nejsi dokonalá, dost se nesnažíš a navíc ztrácíš čas přemýšlením a mluvením s přáteli nebo kreslením! Tyhle slabosti ti nebudou povoleny.

Tví přátelé ti nerozumí, nejsou k tobě upřímní. Kdysi, když se nejistota vkrádala do tvé mysli a ty ses jich zeptala, "Jsem...tlustá?" a oni odpověděli "Ale ne, jistěže ne" Tys věděla, že lžou! Jen já ti říkám pravdu. Tvoji rodiče, škoda mluvit! Víš, že tě milují a starají se o tebe, ale část toho je jen proto, že to jsou rodiče a že je jejich povinností to dělat. Teď bych ti měla říct tajemství: Někde hluboko uvnitř jsou tví rodiče zklamaní. Jejich dcera, ta s tolika možnostmi, je tlustá, líná a nehodná dívka.

Ale já to všechno změním.

Očekávám od tebe hodně. Není ti povoleno jíst moc. Začne to pomalu: snižování příjmu tuku, čtení tabulek s nutričními hodnotami, zbavování se nezdravých, smažených jídel atd. Na chvíli bude cvičení snadné: nějaké to běhání, možná nějaké dřepy či cviky na břicho, nic vážného. Možná takhle shodíš pár kil z toho svého tlustého těla. Ale nebude dlouho trvat a nebude mi to stačit.

Budu od tebe očekávat, že si budeš počítat a zapisovat svůj příjem kalorií a že začneš cvičit více. Vnutím ti limit. Musíš to přijmout, protože mi nemůžeš vzdorovat! Začínám se do tebe vkrádat. Hezky brzo, jsem s tebou neustále. Jsem s tebou, když ráno vstaneš a běžíš k váze. Ta čísla se stávají jak přáteli, tak nepřáteli a ty si stále jen zoufale přeješ, aby byly nižší než včera, než večer... Do zrcadla se na sebe díváš s hrůzou. Pícháš a strkáš do každého špeku a usmíváš se, když přejedeš rukou přes kost. Jsem s tebou, když si plánuješ den: 400 kalorií, 2 hodiny cvičení. Ja jsem ten, kdo takhle plánuje, protože odted' jsou mé myšlenky spjaty s tvými.

Sleduju tvé myšlenky po celý den. Ve škole, když ve své mysli bloudíš neznámem, dám ti něco o čem můžeš přemýšlet. Přepočítej si kalorie pro tento den. Je jich příliš mnoho. Zaplním tvou mysl myšlenkami na jídlo, tvou váhu, kalorie a na věci, na

které je pro mne bezpečné myslet. Protože teď jsem už v tobě. Jsem ve tvé hlavě, ve tvém srdci a duši. Ta bolest z hladu, kterou předstíráš že necítíš, jsem já.

Hodně brzy ti říkám nejen to, co máš dělat s jídlem, ale i to, co máš dělat pořád. Usmívat se a přikyvovat. Dobře se prezentuj. Vtahuj sakra to tlusté břicho! Bože, jsi tlustá kráva!!!! Když je čas na jídlo, tak ti řeknu co dělat. Udělám to tak, že talířek salátu ti bude připadat jako jídlo hodné krále. Rozházím jídlo kolem a hle, vypadá to, jako bys něco snědla. Ani kousíček...jestli něco sníš, veškerá kontrola bude zničena.. TOHLE chceš??? Vrátit se zpět k té tlusté krávě, jíž jsi kdysi byla??? Přinutím tě zírat na modelky v časopisech. Ty nádherně hubené, s bílými zuby, modely dokonalosti, co na tebe hledí z těch lesklých stránek. Nechám tě myslet si, že nikdy nebudeš taková jako ony. Vždy budeš tlustá a nikdy nebudeš tak nádherná jako jsou ony. Když se podíváš do zrcadla, zdeformuju odraz. Ukážu ti obezitu a ošklivost. Ukážu ti zápasníka sumo namísto vyhladovělého dítěte. Ale to ty nesmíš vědět, protože kdybys znala pravdu, mohla bys opět začít jíst a náš vztah by se začal rozpadat.

Občas se z tebe stane rebel. Ačkoli ne moc často. Rozpoznáš rebelské vlákno, které zůstalo ve tvém těle a které tě dovede do temné kuchyně. Dvířka od kredence se oomalu a jemným vrzáním otevrou. Tvoje oči budou kmitat po jídlech, které jsem držela z tvého dosahu. Najednou zjistíš, že tvé ruce tápají ve tmě po krabici se susenkami. Zhltněš je, mechanicky, ne kvůli jejich chuti, ale kvůli pocitu, že jdeš proti mně.. Sáhneš po další krabici a další a další. Tvé břicho se nafoukne a začne vypadat groteskně, ale ty stejně ještě nepřestaneš. A po celou tu dobu na tebe budu křičet ať toho necháš, ty tlustá krávo, ty opravdu nemáš žádnou sebekontrolu, budeš tlustá.

Až tomu bude konec, opět se obrátíš na mě a budeš žádat o radu, protože ty opravdu nechceš být tlustá. Překročila si základní pravidlo a jedla jsi a nyní mě chceš zpět. Poženu tě do koupelny, na kolena a přinutím tě hledět na dno záchodové mísy. Tvé prsty pošlu hluboko do tvého hrdla a s pořádnou dávkou bolesti tě zbavím přijatého jídla. Znovu a znovu to budeš opakovat dokud ze sebe nedostaneš jen vodu a krev. To budeš vědět, že je to vše pryč. Když potom stoupneš, budeš se cítit slabá. Ale ihned se postav! Ty tlustá krávo, vybrala sis život v bolesti!

Možná ta volba zbavit se té "pokrývky" je jiná. Možná tě nechám brát projímadla a nechám tě sedět v koupelně až do brzkých ranních hodin, kdy budeš cítit, jak jsou tvé vnitřnosti skrčené. Nebo možná tě jen nechám, aby sis ublížila sama. Mlátíla hlavou o zeď dokud by tě nebolela jak čert. Řezání je taky efektivní. Chci abys viděla svou vlastní krev, jak stéká po tvé ruce. A v tom si uvědomíš, že přijmeš veškerou bolest,

kterou ti nabídnu. Jsi v depresi, jsi naštvaná, máš bolesti.. snažíš se někoho přivolat, ale jakobys byla němá, nikdo neposlouchá? Kdo by se o tebe zajímal?!?!Zasloužíš si to, můžeš si za to sama.

Oh, je to kruté? Chceš aby se ti to stalo? Jsem snad neférová? Dělán jen věci, které ti pomohou. Umožňuju ti přestat myslet na věci, které tě stresují. Vztek, smutek, ztracení a osamnění se mohou zastavit, protože já je vezmu pryč a naplním tvou hlavu kalorickými výpočty. Dám pryč i tvou snahu vyrovnat se svým vrstevníkům, snahu všechny potěšit. Protože teď jsem já tvůj jediný přítel, jsem ta jediná, kterou musíš potěšit.

Mám i svou slabou stránku, ale tu nesmíme nikomu říct. Pokud se rozhodneš proti mně bojovat, dostat se k někomu a říct mu, jak tě nutím žít, všechno se zničí. Nikdo to nesmí zjistit, nikdo nemůže rozbít ten krunýř, kterým jsem tě pokryla. Já jsem tě stvořila, tuhle hubenou, dokonalou dívku. Jsi moje, jenom moje. Beze mě nejsi nic. Tak se nesnaž mi vzdorovat. Když o tobě jiní mluví, ignoruj je. Zapomeň na ně, zapomeň na všechno co se tě snaží ode mě oddělit. Jsem tvá kladná stránka a míním to nechat tak, jak to je.

Upřímně, Ana

8.1 PRO-ANA BIBLE

Snídej!! To nastartuje tvůj metabolismus!! Jezte tak pomalu jak jen můžete. Tělu zabere kolem 30 minut než si uvědomí že je plné. Žvýkej dokud se potravina nerozpustí v ústech. Staň se vegetariánem. Jez nahá před zrcadlem! Přijde ti nechutné každé sousto. Když máš na něco chuť počítej do 100. A doufej že to přejde. Pokládej vidličku nebo lžičku mezi každým soustem. Nikdy nejez po 6 hodině odpoledne. Vem si pilulky proti pálení žáhy pokud si opravdu hladová. Pomáhají neutralizovat kyseliny, které vzbuzují chuť a proto si hladná. Držte koš ve vaší blízkosti když jíte. Takže když už máš pocit že si toho snědla půlku rychle jdi zbytek vyhodit do koše, aby tě to nedráždilo a nakonec si to nedojedla. V restauraci na jídlo rychle hoď ubrousek, aby číšník věděl, že si dojedla. Nos těsnou gumičku kolem zápěstí a pokaždé, když budeš chtít jíst tak ti gumička připomene, že chceš být hubená, proto za ni zatáhni a pusť. Bolí to, ale alespoň si uvědomíš, že víš co chceš a jídlo to opravdu není!!!! Pijte dietní sodu nebo Pepsi má jen asi 1kcal na 100ml a navíc zasytí. Uklid' nebo očisti něco nechutného přejde tě chuť. Čisti

si zuby pokaždé když budeš chtít jíst. Chut' pasty bude odporná s chutí jídla. Počítej každou kalorií. Když sedíš klepej si nohou, nebo klepej tužkou, nikdy se nepřestávej hýbat. Každou hodinu vypij sklenici vody, nejen že se budeš cítit sytá ale navíc budeš mít neskutečně hydratovanou pokožku. Studená voda spaluje více kalorií, a teplá voda vyvolává pocit plnosti. Zahod' jídlo když budeš mít pocit že ho chceš sníst(z koše ho už nikdo nevytahuje). Když jdeš ven vem si jen tolik peněz, kolik potřebuješ aby tě to nelákalo koupit si nějaké jídlo. Sed vzpřímeně spálíš o 10% víc kalorií než když budeš shrbená!! Pokud máš hlad jez jen nízkokalorické potraviny!! Nic jiného hlavně ne sladkosti!!! Noste fotku vaší oblíbené inspirace(modelky, vás osobně) všude při sobě. Po každém soustu se napijte. Raději mrzněte vaše tělo pak spálí více kalorií(musí totiž vynaložit víc energie, aby se zahřálo). Jestli máš žravou, nepolykej to, rychle to vyplivni. Jez jídlo na malém talířku. Pokaždé si sevřete váš tlustý zadek do dlaně a přejeďte vás chuť tam ještě něco přidávat. Žhavým sexem se spalují taky kalorie na to nezapomínej. Kup si umělé sladidlo(nekalorické) a dělej si kávé bez mléka nemá žádné kalorie. Pohodlně si ulehn do postele zakutej se do peřiny pust' si film nebude se ti chtít vstát pro jídlo. Ovládej svou mysl (čti třeba příběhy o anorektických pomáhají). Představuj si jak budou potraviny vypadat ve vašem žaludku když je sníte! Sabotuj všechno jídlo(najdi si odůvodnění ke každému jídlo proč zrovna to bys neměla jíst vše si znechut'). Jídlo si přesolujte a přepepřete nebude vám chutnat. Jdi nakupovat a zkus si oblečení, které by sis chtěla koupit až zhubneš. Vem si tu velikost, na kterou chceš zhubnout a pak si v kabince štípej do přebytného tuku a uvidíš jak se ti hned zprotiví jídlo nechceš přece přidávat jídlem k těm špekům co už máš! Když se lidi začnou příliš zajímat a vyptávat se na velkou ztrátu hmotnosti, naštví se a řekni, že už tě nebaví, jak pořád všichni komentují tvou váhu! Postěžujte si, že ani neví jak bys chtěla zase tu váhu nabrat, ale že to nejde přestanou mít blbé komentáře. Jestli chcete jíst tak jezte jen, když vás lidi vidí. Obezita je odporná!! Pamatuj si, že THINSPIRATION je váš nejlepší přítel. Myslíte si že jste zhubla? Věř, že si nezhubla musíš víc! Podívej se na vychrtlé modelky a představ si jak ti to bude slušet až tak budeš vypadat. Žij jen podle váhy. To je pravda a ty si TLUSTÁ. Zapamatuj si, že když tvoje hubená kamarádka může jíst hodně to neznamená, že ty můžeš taky. Nauč se milovat ten prázdný pocit v žaludku. Věř mi, že se budeš cítit nechutně, když pak znovu zaplníš žaludek. Sleduj co jiní lidi, hlavně tuční lidi jedí a říkej si, jak jsou nezodpovědní oproti tobě, když se tak ládují a přidávají si další kila tuku do těla. Pokud budeš mít hlad toč se dokola dokud se nebudeš cítit malátně. Žvýkej žvýkačky bez cukru. Zaneprázdní to vaše ústa. Když jíte sedejte si vždy na stejné místo. Kde si osamělý, žádná televize ani počítač. Televize rozptyluje a vy si pak nevšimnete, že už jste plná. Trochu závidět je dobrá věc. Konkurence je

velká inspirace. Jestli jste opravdu hladová kupte si balení nízkotučných a nízkokalorických sušenek (doporučuji Diet+, nebo quareta). Když je zapijete hodně vodou(nebo čajem) váš žaludek si bude ihned myslet že je plný. Jestli budete mít opravdu hlad zajdi ke kamarádce na návštěvu nebo někam vyraz s přítelem. Hlavně daleko od ledničky!!! Když budete mít bolesti z hladu, schouli se do klubíčka a nebo to zaspí. Opravdu to pomáhá jim odejít. Pokud budete mít hlad zkus jedení něčeho tučného ale zdravého jako je banán hned po ránu. Jestli budete mít hlad po zbytek dne připomeňte si, že už jste jedli ráno. Když na vás přichází pocit slabosti štípejte si do svého stehna, a uvědomte si že vy nepotřebujete jíst, protože bys správně měla jíst sama sebe hlavně ze vnitř, a teprve potom si zasloužíš jídlo. Zajdi si do knihovny. Můžeš zkoumat dietu nebo cokoliv, nebo literaturu o PPP. Můžeš dělat třeba domácí práce, nebo psát dopisy, ale krása na tom je, že žádné jídlo tě z toho nemůže vyrušit. Kup si dětskou pastu a dej si ji na jazyk omámiš své chuťové buňky. Potom zadrž dech a počítej do 100 doufej že ti to hlad zažene. Šance je že přesvědčíte sama sebe nejíst to na co máte právě chuť. Káva zmenšuje chuť na jídlo. Pište si seznam věcí co budete dělat dalších 15 minut (surfovat na netu, okoupat se, dívat se na TV, učit se). Jestli si hodně odváží tak zajdi vyhodit nějaké potencionální jídlo z ledničky aby si nikdo nevšiml že nejíš! Jestli na to nemáš dostatečnou odvahu polí jídlo saponátem nebo nějakým čistícím prostředkem a pak vyhoď. Pokaždé když ti někde něco voní nebo procházíš kolem pekárny nos sebou všude parfém a vždy se nastříkej. Přebiješ vůni. Čisti něco špinavého, záchodovou mísu, špinavé připálené kastroly, dřez, cokoliv špinavého zabiješ čas a přestaneš myslet na jídlo. Sbírej obrázky vyhublých děvčat.

Seznam literatury:

Krch, D.F.: Poruchy příjmu potravy, 1.vyd. Praha, Grada 1999, ISBN 80 – 7169 – 627 – 7

Leibold, G.: Mentální anorexie, nakl. Svoboda, Praha 1995, ISBN 80 – 205 – 0499 – 0

Papežová, H.: Anorexia nervosa, 1.vyd. Praha, Psychiatrické centrum 2000, ISBN 85121 – 32 – 8

Bröhmová, P. Jsem já ze všech nejkrásnější? Praha: Amulet, 1999. ISBN 80 – 86299 – 17 - 1

Macek, P. Adolescence – psychologické a sociální charakteristiky dospívajících, Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-348-X

<http://www.barbie-ivanafilipova.ic.cz>

<http://hrybarbie.cz>

<http://tn.nova.cz/magazin/hobby/kuriozity/barbie-uz-je-padesat-galerie-nejkurioznejsich-modelu.html>

<http://zena-in.cz/clanek/kult-vecne-krasy-marylin-monroe/kategorie/krasa>

<http://zivotopis.osobnosti.cz/leslie-twiggy-hornby-i.php>

Harper's Bazaar